Ազգ
Azg
armenian daily
17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2003 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 232(2917)

ԱԶԳԱՅԻՆ ... ՀԱՄԱՐ

OTE-ն հակընդդեմ հայց է ներկայացրել Լոնդոնի արբիտրաժ

«Ազգի» ընթերցողներին հիշեցնենք ՀՀ կառավարություն-«Արմենտել» բաց ժողովի ավարտից հետո արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանին դիմած լրագրողներին անհանգստացնող մի շարք հարցեր՝ կապված OTE-ի եւ «Արմենտելի» կողմից անընդունելի համարվող սանկցիաների հետ: Այդ ժամանակ պրն Հարությունյանը պատասխանել էր, որ «լիցենզավորվողի նկատմամբ սանկցիաներ կիրառելու մեր պահանջը նախատեսված է լիցենզիայով: Մեր կարծիքով, հասցեատերն «Արմենտելն» է: Այս գործընթացը լիցենզավորողի՝ ՀՀ կառավարության եւ լիցենզավորվողի՝ «Արմենտելի» միջեւ է»: «Ազգը» երեկ տեղեկացավ, որ OTE-ն Լոնդոնի արբիտրաժ հակընդդեմ հայց է ներկայացրել: Այս կապակցությամբ ՀՀ արդարադատության նախարարության մամուլի քարտուղար Արա Սաղաթելյանն ասաց. «ՀՀ կառավարությունը դեռ 2000 թ. ներկայացրել էր հայցադիմում՝ ընդդեմ OTE-ի լոնդոնյան արբիտրաժ: Այսօր մենք տեղեկացել ենք, որ OTE-ն ներկայացրել է հակընդդեմ հայց, որով նշում է, որ Հայաստանի կառավարությունը խախտել է բաժնետոմսերի ձեռքբերման պայմանագիրը եւ լիցենզիան եւ այդ գործողություններով վնասներ է հասցրել «Արմենտելին» եւ OTE-ին: Հիշատակված հայցով պահանջվում է փոխհատուցել հասցված վնասը»: Որպես OTE-ի շահերի պաշտպան Լոնդոնի արբիտրաժ ներկայանում է Dewe Ballantine իրավաբանական գրասենյակը, որը ճանաչված ու հայտնի է: Հայաստանի կառավարության շահերը Լոնդոնի արբիտրաժում ներկայացնում է էլ ավելի ճանաչված ու հեղինակավոր Manatt, Phelps & Phillips-ը:

ՃԱՆԱՉՈՒՄ

Շվեյցարիայի Ազգային խորհուրդը ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը

Դեկտեմբերի 15-ին Շվեյցարիայի Ազգային խորհուրդը 107 կողմ, 67 դեմ եւ 11 ձեռնպահ (15 բացակա) ձայների հարաբերակցությամբ ընդունեց Հայոց ցեղասպանության ճանաչման վերաբերյալ բանաձեւը:

Տեքստի նախաբանում նշված է, որ Շվեյցարիայի Ազգային խորհուրդը ճանաչում է 1915 թ. Հայոց ցեղասպանությունը եւ խնդրում Դաշնային խորհրդին՝ Շվեյցարիայի կառավարությանը, սույն դիրքորոշումը փոխանցել դիվանագիտական խողովակներով:

Շվեյցարիայի արտգործնախարար Միշլին Կալմի-Ռեյը խոսում է Ազգային խորհրդի առաջ, որը ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը:
Լուսանկարը՝ AP Photo/Keyston

Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ Օսմանյան կայսրությունում իշխանությունների հրամանով տեղահանման եւ ջարդերի միջոցով մեկ միլիոնից ավելի հայերի բնաջնջումը անհերքելի փաստեր են իրենց նշանակությամբ թե ծավալով եւ հիմք են ծառայել Ցեղասպանության հասկացության սահմանման համար, ասվում է բանաձեւի մեջ:

Հայոց Ցեղասպանության ճանաչմամբ Շվեյցարիան արժանին է մատուցում զոհերին, փրկվածներին եւ նրանց ժառանգներին, ինչպես նաեւ նպաստում մարդկության դեմ այլ ոճիրների կանխարգելմանը, ասվում է բանաձեւի մեջ:

Ընդունելով սույն բանաձեւը՝ Ազգային խորհուրդը փափագում է նպաստել թուրքերի եւ հայերի միջեւ տեւական խաղաղության հաստատմանը, որ կարող է ձեռք բերվել պատմական ճշմարտության հանդեպ ընդհանուր հայացքով, ասվում է բանաձեւի մեջ:

1999-2003 թթ. շրջանառության մեջ գտնվող բանաձեւի տեքստի հեղինակն է քրիստոնեա-դեմոկրատ Ժան-Կլոդ Վոդրոն, նորընտիր Ազգային խորհրդում համահեղինակ դարձավ վերջինիս կուսակից Դոմինիկ Բումանը:

ՀՀ արտգործնախարարության մամուլի վարչություն

Դրամական ապաշխարանք բանակից խուսափելու տարիների դիմաց

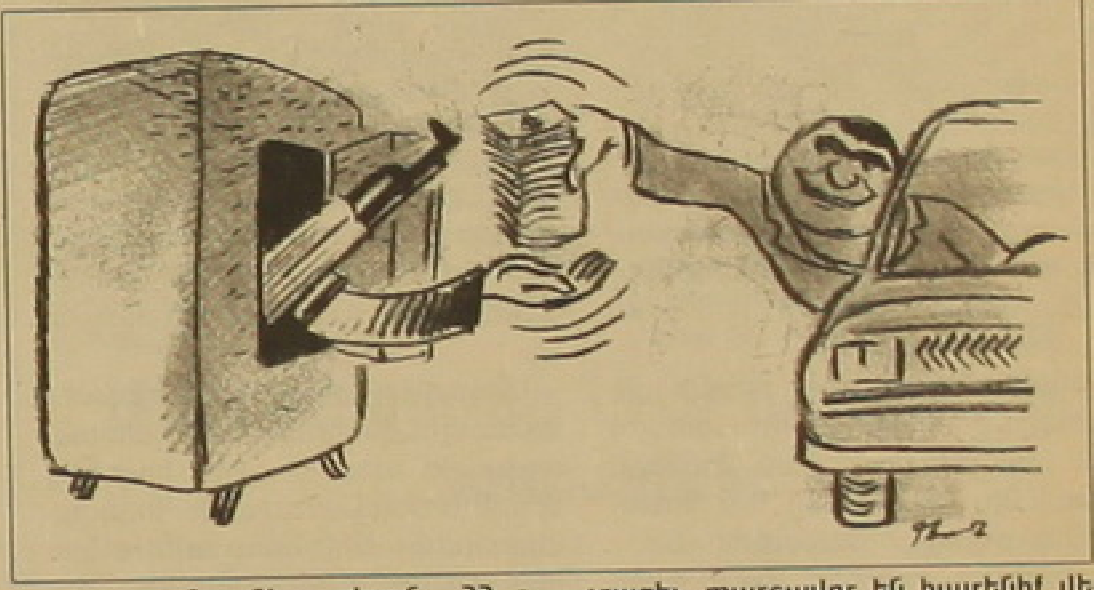

2004 թ. մարտի 1-ից գործողության մեջ կմտնի Սահմանված կարգի խախտմամբ պարտադիր զինվորական ծառայություն չանցած քաղաքացիների մասին ՀՀ օրենքը: Օրենքի նման նախագիծ մշակելու անհրաժեշտությունը վաղուց է հասունացել՝ նկատի առնելով արտագաղթի ալիքով եւ տարաբնույթ հանգամանքների բերումով դրսի աշխարհում հայտնված մեր հայրենակիցներին: Պաշտոնական վիճակագրությունը նրանց թվաքանակի վերաբերյալ միայն մոտավոր թվեր է նշում: Տվյալ դեպքում օրենքի գործողությանը ենթակա են 1992 թ. աշնանային զորակոչից մինչեւ օրենքի ուժի մեջ մտնելը օրենսդրության խախտմամբ չզորակոչված, հետագայում 27 տարին լրացած, նաեւ սահմանված կարգով ծառայությունից ազատվելու կամ տարկետման իրավունք ստանալու հիմքեր ձեռք բերած երիտասարդները: Ենթադրվում է այս կարգավիճակում հայտնված 16 հազար մարդու գոյություն արտասահմանում եւ Հայաստանում: Օրենքը ելնում է այն տրամաբանությունից, որ հատկապես արտերկրում բնակվողների մի մասը, անշուշտ, Հայաստան վերադառնալու ցանկություն ունի, սակայն ՀՀ օրենքով նրանց դեմ քրեական գործեր են հարուցված եւ դեպի հայրենիք ճանապարհը փակ է: Մի մասն էլ օրինախախտում կատարել է ակամա՝ ոչ զորակոչային տարիքում ծնողների հետ գաղթելով արտերկիր: Օրենքը մեկանգամյա գործողության ուժ ունի, այսինքն հայրենի իշխանությունների զիջողամտությունը տարածվելու է միայն ժամանակային նշված միջակայքում օրինախախտում կատարածներին: Նրանք, ում 27 տարին դեռ չի լրացել, պարտավոր են հայրենիք վերադառնալուն պես ծառայել բանակում: Զորակոչային տարին անցածները, ի տրիտուր հայրենիքի հանդեպ իրենց գլխավոր պարտավորության անթույլատրելի շրջանցման, տուգանքների պատկառելի քանակներ են վճարելու: Ընդ որում, տուգանաչափերը խիստ տարբեր են, որովհետեւ չափազանց բազմերանգ են նաեւ այն դրդապատճառները, որոնց հետեւանքով այդ երիտասարդները մատնվել են անորոշության: Տես էջ 2

«Սադդամն ապավինել էր Հիսուս Քրիստոսին»

Ամերիկացի զինվորները Սադդամ Հուսեյնին ձերբակալել են Տիկրիտից ոչ հեռու ստորգետնյա մի ապաստարանում: Ամենատարրական հարմարություններից զուրկ այս ապաստարանն իրականում փոքրիկ մի խուց է եղել, որի պատը, թուրքական մամուլի վկայությամբ, զարդարել են Հիսուս Քրիստոսի, Մարիամ Աստվածածնի եւ Նոյի նկարները: «Միլիեթը» նկատի ունենալով սրբապատկերների հանգամանքը, երեկվա համարում գրել է, թե «Սադդամն ապավինել էր Հիսուս Քրիստոսին»: Հ. Չ.

Հաջորդ համարում

«Ազգի» վաղվա համարում ընթերցողներին կներկայացնենք Հետաքննող լրագրողների ընկերակցության «Դատական պաշտպանություն» խորագիրը կրող ներդիրը: Քաղաքացիները կարողանո՞ւմ են իրականացնել իրենց դատական պաշտպանությունը Հայաստանի դատարաններում: Այս հարցին են փորձում պատասխանել լրագրողներ Սառա Պետրոսյանը, Լիանա Սայադյանը եւ Վիկտորյա Աբրահամյանն իրենց հրապարակումներով:

Օրենսդրական խմբագրումների երրորդ ընթերցումը լոտոների հարցով

Խորհրդարանը երեկ երրորդ ընթերցմամբ քննարկեց լոտոների վերաբերյալ օրենսդրական մի քանի օրենքներում կատարվելիք փոփոխությունները: Ըստ այդմ փոփոխություններ ու լրացումներ կկատարվեն վիճակախաղերի, պետական տուրքի եւ գովազդի մասին ՀՀ օրենքներում: Խորհրդարանն այսօր կքվեարկի նշված նախաձեռնությունների կապակցությամբ: Կողմ քվեարկության դեպքում յուրաքանչյուր հեռուստաալիքով լոտոների ընդհանուր գովազդը 24 ժամվա ընթացքում այլեւս չի գերազանցի 9 րոպեն, ընդ որում՝ 1 ժամվա ընթացքում լոտոների գովազդի տեւողությունը չի լինելու ավելին, քան 1 րոպեն:

«Պետական տուրքի մասին» օրենքում կատարվող փոփոխության համաձայն, լոտոների կազմակերպման համար գանձվող պետական տուրքը 25 մլն դրամի փոխարեն կլինի 100 մլն: Ավելին՝ կազմակերպիչները կպարտավորվեն ունենալ երաշխիքային ֆոնդ 200 մլն դրամի չափով: Հետաքրքրական է, որ այս օրենսդրական փոփոխությունների դեպքում մինչեւ 18 տարեկան անձանց կարգելվի լոտոյի տոմսի վաճառքով զբաղվել:

Քննարկվող մի առաջարկություն կար, որ չմտավ նշված օրինագծերի մեջ: Այն վերաբերում էր լոտոների տոմսերի տպագրության գործընթացի վրա հսկողություն սահմանելու անհրաժեշտությանը: Այս կապակցությամբ կառավարության ներկայացուցիչը խորհրդարանում նշեց, որ այս առաջարկությանն օրենսդրական տեսք տալու համար անհրաժեշտ է խոր ուսումնասիրություն, նաեւ հայեցակարգային լայնածավալ փոփոխություն, քանի որ տվյալ դեպքում պետությունը պետք է միջամտի սուբյեկտի գործունեությանը:

Ա. Հ.

ԳՐԻՊԻ ՎԱՐԱԿ

Հայաստանին միշտ բնորոշ է եղել գրիպի Ա տիպը

Որի արտահայտություններն են նաեւ «Ֆուջիյանա» եւ «Պանամա» տեսակները

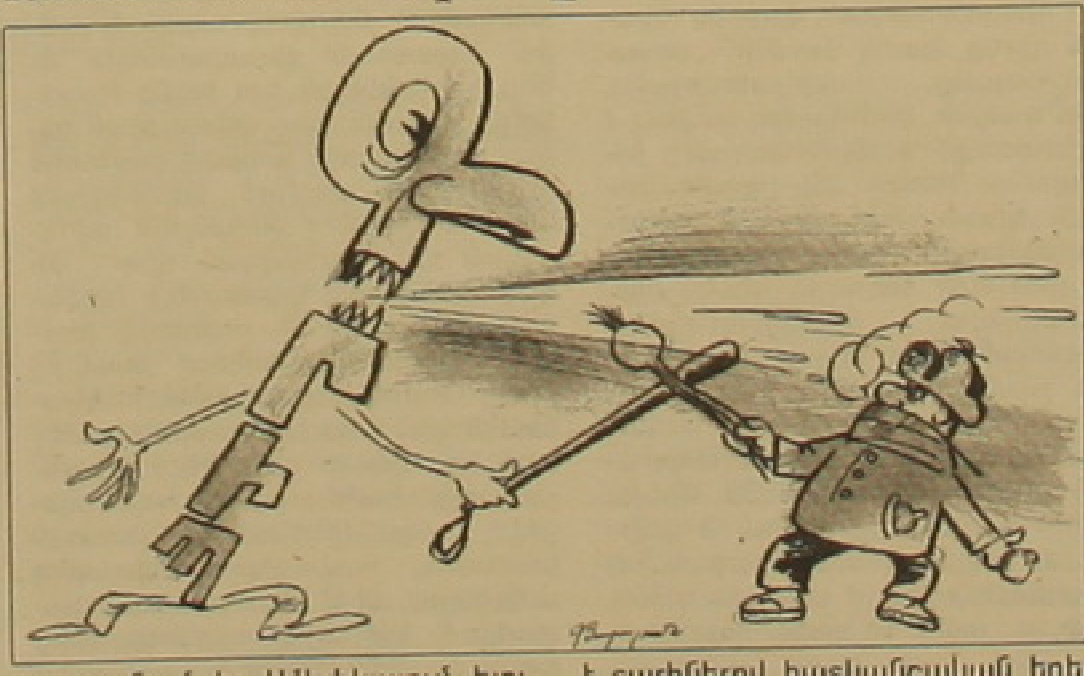

«Նորք» ինֆեկցիոն հիվանդանոցում այս պահին գրիպի բարդություններով ընդամենը 14 հիվանդ կա, որոնք այստեղ են տեղափոխվել վերջին շաբաթվա ընթացքում: Սակայն անցած տարվա համեմատ այս ձմռանը 1,5 անգամ ավելացել է սուր շնչառական ինֆեկցիաների թիվը՝ նախորդ տարվա 3,5 հազարի փոխարեն այս շաբաթվա ընթացքում հասնելով 5 հազարի: Սակայն «Նորք» հիվանդանոցի տնօրեն Արա Ասոյանը եւ պետական հիգիենիկ-համաճարակային տեսչության համաճարակաբաններն իրավիճակը համաճարակ գնահատելուց ձեռնպահ են մնում: Նրանց համոզմամբ, հիվանդությունը վերահսկելի է եւ դպրոցները փակելու հարկ չկա: Այնուամենայնիվ, համաճարակաբանները հետազոտական այցելություններ են կատարում մայրաքաղաքի դպրոցներ եւ մանկապարտեզներ: Ըստ համաճարակաբան Թագուհի Հակոբյանի, Հայաստանին միշտ բնորոշ է եղել գրիպի Ա տիպը, որի տարատեսակներից են նաեւ Ռուսաստանում եւ Ամերիկայում խուճապ հարուցած «Ֆուջիյանա» եւ «Պանամա» տարբերակները: Քանի որ կառանտինային որեւէ միջոցառում չի իրականացվում, ապա մեծ է հավանականությունը, որ հատկապես Ռուսաստանից վտանգավոր վիրուսներն անարգել կթափանցեն հանրապետություն: Մանավանդ որ հենց Ա տիպով հիվանդացությունն է տարիներով հատկանշական եղել մեզ համար: Այս համոզման են նաեւ մասնագետները:

Իսկ իբրեւ կանխարգելիչ միջոց նրանք խորհուրդ են տալիս պարզապես ապավինել ժողովրդական բուժամիջոցներին՝ հաճախակի սոխ ու սխտոր օգտագործել եւ ամեն կերպ խուսափել մրսելուց:

Կ. Դ.

Հայկական համագումարը սահմանի վերաբացման հարցն է առաջ քաշել

Վաշինգտոնից էլ. փոստով ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Ամերիկայի հայկական համագումարը պահանջել է Ներկայացուցիչների պալատի անդամներ հանրապետական Քրիստոֆեր Քոքսից եւ դեմոկրատ Լորետա Սանչեսից շաբաթ օրը՝ իրենց Թուրքիա այցելության եւ պաշտոնական հանդիպումների ընթացքում արծարծել Եվրոպայում վերջին փակ սահմանի վերաբացման խնդիրը:

«Հայկական համագումարը հույս ունի, որ նրանք այդ ուղեւորությունը կօգտագործեն պահանջելու Թուրքիայից, որ մոռանա անցյալը եւ բացի սահմանը: Շրջափակումը խորտակում է երկու երկրների տնտեսական շահերը եւ խափանում Մ. Նահանգների տարածաշրջանային նպատակները: Այդ պատնեշի քանդումը համապատասխանում է բոլոր կողմերի շահերին», ասել է այս առթիվ համագումարի գործադիր տնօրեն Ռոս Վարդյանը:

Ըստ տարվա սկզբներին պետքարտուղարության հրապարակած զեկույցի, Թուրքիան եւ Հայաստանը տարեկան 1 մլրդ դոլար են կորցնում էներգիայի, զբոսաշրջության եւ արվեստի բնագավառներում բաց թողնված հնարավորություններից: Նախագահ Բուշն ակնկալում է, որ «Թուրքիան վերականգնի տնտեսական, քաղաքական եւ մշակութային կապերը Հայաստանի հետ»: Ավելին՝ Եվրամիությունն իր հերթին քանիցս պահանջել է Թուրքիայից վերացնել Հայաստանի շրջափակումը, իսկ Հայաստանի հետ հարաբերությունների կարգավորումը դարձրել է նախապայման Թուրքիայի անդամակցությանն այդ կազմակերպությանը:

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Երեկ քրեական եւ զինվորական գործերով վերաքննիչ դատարանը սկսեց Հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհրդի նախագահ Տիգրան Նաղդալյանի սպանության գործի վերաքննությունը: Վերաքննիչ բողոք էին ներկայացրել որպես սպանության կազմակերպիչ դատապարտված Արմեն Սարգսյանի պաշտպաններ Ռոբերտ Գրիգորյանը եւ Ամալյա Ավագյանը, դատապարտյալներ Ֆելիքս Առուստամյանը, Ջոն Հարությունյանը, Գեղամ Շահբազյանը, Գրիգոր Պետրոսյանը:

Նաղդալյանի սպանության գործը վերաքննիչ դատարանում

Դատական նիստը նախագահում էր Արշակ Խաչատրյանը, դատարանի կազմում էին նաեւ դատավորներ Տիգրան Սահակյանը (վերաքննիչ դատարանի նախագահ) եւ Սեւակ Համբարձումյանը:

Ինչպես եւ առաջին ատյանի դատարանում մեծապես ուշացումով էին սկսվում դատական նիստերը, վերաքննիչ դատարանը եւս նիստը սկսեց զգալի ուշացումով: Նախ դատարանը պարզեց դատարանի նկատմամբ բացարկ հայտարարելու հարցը դատավարության մասնակիցներից որեւէ մեկի կողմից բացարկ չհայտարարվեց:

Գեղամ Շահբազյանը հրաժարվեց Լուսնթագ Բաղալյանի պաշտպանությունից՝ ցանկություն հայտնելով պայմանագրային հիմունքներով ունենալ նոր պաշտպան: Ֆելիքս Առուստամյանը դատարանին տեղեկացրեց, որ ցանկանում է որպես իր շահերի պաշտպանի դատավարությանը ներգրավել իր նախկին պաշտպան Զարուհի Բոսանջյանին: Բոսանջյանի հրաժարվելու դեպքում Առուստամյանը հրաժարվեց պետական կարգով պաշտպան ունենալուց: Արմեն Սարգսյանը պահանջեց երրորդ պաշտպան՝ ի դեմս փաստաբան Հովհաննես Արսենյանի: Ջոն Հարությունյանը չցանկացավ պաշտպան ունենալ՝ հրաժարվելով Լուսնթագ Բաղալյանի ծառայությունից: Ինչ վերաբերում է Գրիգոր Պետրոսյանին, ապա վերջինիս պաշտպանությունը կստանձնի Լուսնթագ Բաղալյանը:

Մեղադրող կողմը պաշտպաններ ունենալու խնդրանքների կապակցությամբ առարկություն հայտնեց միայն Արմեն Սարգսյանի՝ Հովհաննես Արսենյանին ներգրավելու կապակցությամբ: Ըստ մեղադրող կողմի ներկայացման, Արսենյանն առաջին ատյանի որոշմամբ հեռացվել է քրեական գործի վարույթից, նրա նկատմամբ հարուցվել է քրեական գործ, տարվում է նախաքննություն: Հիշեցնենք, որ խնդիրը վերաբերում է Արսենյանի՝ փաստաբանական գործունեությամբ զբաղվելու արտոնագրի վավեր-անվավեր լինելուն:

Այս կապակցությամբ Արմեն Սարգսյանի պաշտպան Ռոբերտ Գրիգորյանը նշեց, որ Արսենյանը քրեական գործի վարույթից հեռացվել է ոչ օրինական հիմունքներով: Դրա իրավունքը, ըստ Գրիգորյանի, դատարանը չուներ: Գրիգորյանն ավելացրեց նաեւ, որ Արսենյանն այսօր էլ փաստաբանական գործունեություն ծավալելու իրավունքից զրկված չէ:

Արմեն Սարգսյանի մյուս պաշտպանը՝ Ամալյա Ավագյանը, ավելացրեց, որ Փաստաբանների միջազգային միությունն առաջին ատյանի դատարան է ներկայացրել գրություն, որի համաձայն Արսենյանի փաստաբանական արտոնագիրը համարվում է վավեր: Եվ քանի որ ի լրումն այս ամենի Գեղամ Շահբազյանի հարազատները եւս մի քանի օր պահանջեցին պաշտպան ապահովելու համար, դատարանը հեռացավ խորհրդակցական սենյակ:

Ինչպես որոշեց դատարանը, պաշտպանների ներկայությունն ապահովելու նպատակով դատական նիստն ընդհատվեց մինչեւ դեկտեմբերի 19-ը:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Զոհված զինվորի հայրը կդիմի Եվրադատարան

«Հայաստանում օրենքը չի գործում: Դատական իշխանությունները բնավ էլ անկախ չեն, օրենքից ու ճշմարտությունից բարձր են դասում «մունդիրի պատիվը» եւ ինչպես ցանկանում՝ այնպես էլ ավարտին են հասցնում դատական գործերը»: Սրանք խաղաղ բանակում ծառայակցի գնդակից զոհված գյումրեցի զինվորի հայր Հենրիկ Մալխասյանի խոսքերն են՝ ասված ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբում օրերս հրավիրված հերթական մամուլի ասուլիսում: ՀՀ վճռաբեկ դատարանում այս գործի քննության ավարտից հետո: Արդեն մի քանի տարի Մալխասյանը հետամուտ է որդու՝ Կարեն Մալխասյանի սպանության բոլոր հանգամանքների ու մեղավորների բացահայտմանը, նաեւ սեփական նախաձեռնությամբ ձեռք բերած փորձագիտական նյութերի հիման վրա պնդելով, որ դա եղել է դիտավորյալ սպանություն, այն էլ՝ ոչ մեկ գնդակով եւ ոչ մեկ մարդու կողմից, ինչպես ներկայացվում է: Չնայած նրա պահանջով արված բազմակի փորձագիտական եզրակացություններին ու տարբեր դատական լսումներին, մինչեւ այժմ ոչինչ եւ որեւէ մեկը որդեկորույս հորը հիմնավորապես հակառակը չի համոզել ու չի հանգստացրել: Ըստ նրա՝ վճռաբեկ դատարանն էլ 19 ամիս շարունակ, ավելի քան 50 նիստերի ընթացքում գործը քննելով որպես դիտավորյալ սպանություն, վերջում այնուամենայնիվ կայացրել է «այն վճիռը, որը թելադրված էր վերեւներից»: Մալխասյանի պատմելով՝ նույնիսկ հանրապետության գլխավոր դատախազը, ընդունելով ու լսելով իրեն, անհաղորդ անտարբերությամբ ասել է. «Ի՞նչ տարբերություն՝ մեկ կրակոց է եղել, թե երկու», հետո ծնողի զայրալից արձագանքին ի պատասխան ավելացրել. «Մեկ միլիոն 200 հազար ընդդիմադիրները մեզ վրա չկարողացան, դու ի՞նչ պիտի կարողանաս»:

Չորս տարի շարունակվող դատական գործընթացների, երթեւեկի եւ նման ծախսերը շոշափելի ֆինանսական միջոցներ են պահանջել աշխատանք չունեցող Հենրիկ Մալխասյանից, եւ նա շնորհակալ է իր ընկերներից, տարբեր գործարարներից ու հասարակական կազմակերպություններից, որոնք իրեն այդ հարցում անշահախնդիր օգնություն են ցուցաբերել: Անցնելով հանրապետության բոլոր դատական ատյաններով, խաղաղ բանակում զոհված զինվորի հայրն այժմ մտադիր է դիմել Ստրասբուրգի եվրոպական դատարան:

Գ. Մ.

ԿՈՉԵՐ

«Բոլորս միասին լիովին կլուծենք խնդիրը, որովհետեւ հետնորդներ ենք»

«Հիշատակ հետնորդների» միջազգային հասարակական հիմնադրամը սկսել է նույնանուն հայկական համազգային ծրագրի իրականացումը: Ծրագիրը նպատակ ունի ապահովել 1875-1923 թթ. Օսմանյան կայսրության տարածքում մեր հայրենակիցներին հասցված նյութական վնասի փոխհատուցումը: Ծրագրին կարող են մասնակցել նախ եւ առաջ բոլոր հայրենակիցները՝ անկախ ֆինանսական վիճակից, քաղաքական համոզմունքներից, տարիքից, բնակության վայրից: Ծրագրին կարող են մասնակցել նաեւ յուրաքանչյուր երկրի իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձինք: Հիմնադրամը չի զբաղվում եւ չի զբաղվելու քաղաքական գործունեությամբ, ինչպես նաեւ թույլ չի տալու ուրիշներին «Հիշատակ հետնորդների» ծրագիրն իրականացնելիս օգտվել քաղաքական դիվիդենտներից կամ էլ իրեն ներքաշել որեւէ քաղաքական խաղի մեջ: «Բոլորս միասին լիովին կլուծենք այս խնդիրը 3-4 տարիների ընթացքում, որովհետեւ մենք հետնորդներ ենք», գրված է հիմնադրամի կոչում:

«Նախիջեւան» հայրենակցական միության պահանջը

«Նախիջեւան» հայրենակցական միությունը վերջերս իր հերթական համաժողովում քննարկել է Մեղրիի հարցը եւ ընդունել մի փաստաթուղթ, որում գրված է. «Արցախի հարցի կարգավորման բանակցություններում առաջարկվել է Մեղրիից միջանցք տալ Ադրբեջանին՝ Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետության հետ միանալու համար»: Այս մտավախությամբ միությունը Մինսկի խմբի համանախագահներից պահանջում է արցախյան կարգավորման բանակցություններում Մեղրիի խնդիրը քննարկելու դեպքում բանակցող կողմ ճանաչել նաեւ մոտ 400 հազար նախիջեւանահայերից ընտրված մարմնին՝ Նախիջեւանահայոց ազգային խորհրդին:

Թ. Մ.

Երեւան-Եկատերինբուրգ չվերթով «թռչում են անօրինական կիլոգրամներ»

Յուրաքանչյուր շաբաթ 2 անգամ իրականացվում են Երեւան-Եկատերինբուրգ չվերթեր: Դրանցից մեկն իրականացնում է ռուսական «Ուրալյան ավիաուղիներ» ընկերությունը: Ընկերության աշխատանքները Երեւանում իրականացնում են տեղացի մասնագետները: Եվ ինչպես սպասելի է, իրականացնում են յուրովի մոտեցումներով:

Սա հասկանալի մոտեցում է, բայց, ինչպես պարզվեց արդեն Եկատերինբուրգում, ոչ շահավետ: Երբ ինքնաթիռը վայրէջք կատարեց, անսպասելիորեն արդեն օդանավակայանի տեղացի աշխատակիցները սկսեցին նորից կշռել ուղեբեռները: Ինչպես եւ պարզ է, ի հայտ եկան «ավելորդ կիլոգրամներ», որոնց համար Երեւանում կիսատ վճարած ուղեւորները ստիպված վճարեցին եւս մեկ անգամ՝ արդեն ոչ պահանջվող գումարը:

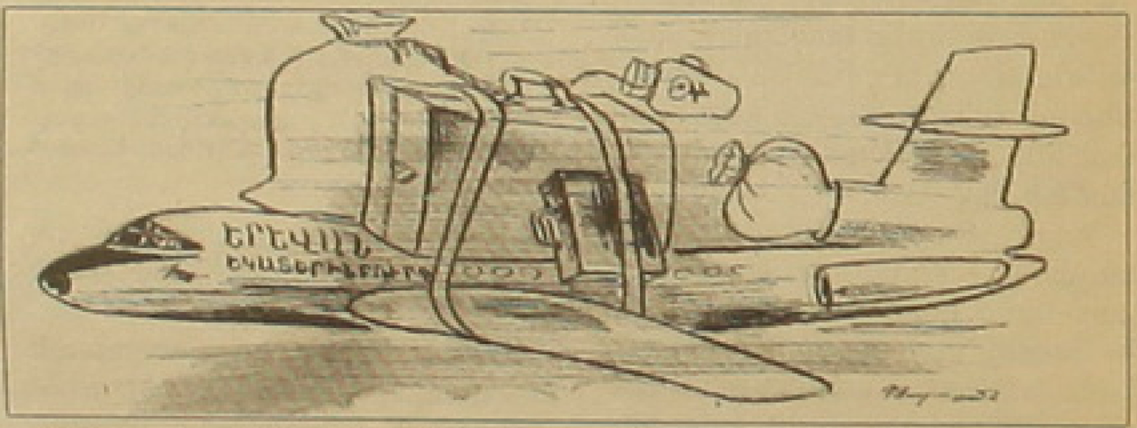

Հինգշաբթի օրերին Երեւան-Եկատերինբուրգ չվերթով, ինչպես որ կարգն է, բոլոր ուղեւորները գրանցվում են, կշռում ուղեբեռը եւ 20 կգ-ից ավելի ունենալու դեպքում վճարում են ավելորդ կիլոգրամների համար: Հենց այստեղ էլ «Ուրալյան ավիաուղիների» հայաստանյան աշխատակիցները յուրօրինակ մոտեցում են դրսեւորել: Նրանք նախընտրում են ավելորդ կիլոգրամների դիմաց վճարվող գումարները դնել սեփական գրպանը, իսկ ուղեւորին չեն տալիս որեւէ ստացական կատարված վճարման մասին:

Վերջերս թռչում էի Եկատերինբուրգ: Ուշադրություն գրավեց, որ ուղեւորներն իրենց ուղեբեռի ավելորդ կիլոգրամների համար համաձայնության էին գալիս «Ուրալյան ավիաուղիներ» ընկերության տեղացի աշխատողների հետ եւ, ասենք, վճարում պահանջվելիք գումարի կեսը:

Իմ այն հարցին, թե ինչով են պայմանավորված նման ստուգումները, Եկատերինբուրգի օդանավակայանի աշխատակիցները բացատրեցին, որ սա առաջին դեպքը չէ, երբ Հայաստանից թռչող ինքնաթիռով ընկերությանը չվճարված «կիլոգրամներ» են թռչում:

Պատահածը եւս մեկ անգամ ապացուցում է, որ անօրինական ճանապարհով ոչնչի չես հասնի, միեւնույն ժամանակ պարզ է, որ «Ուրալյան ավիաուղիներ» ընկերության Երեւանում գտնվող աշխատակիցներն աշխատում են տարածված մեթոդներով՝ հաշվի չառնելով ոչ ընկերության անվանը հասցվող վնասը եւ ոչ էլ ուղեւորներին դժվարին կացության մեջ դնելու հանգամանքը:

Հնարավո՞ր է արդյոք, որ երբեւէ մեր օդանավակայանից թռչելիս տարատեսակ խնդիրների չհանդիպենք: Կամ՝ կլինի՞ երբեւէ այնպիսի ժամանակ, երբ մեր բնակչությունը կնախընտրի օրինական ճանապարհները, որտեղ ստիպված չինի վճարել շատ ավելին, քան օրինական պահանջն է:

Ա. Հ.

Դրամական ապաշխարանք՝ բանակից խուսափելու տարիների դիմաց

Սկիզբը՝ էջ 1

Տարբեր են նաեւ այն իրավիճակները, որում արդեն այսօր հայտնվել են նրանք: Օրենքի համահեղինակ, ԱԺ փոխնախագահ Վահան Հովհաննիսյանը նշում է, որ թեեւ նվազ քանակով, սակայն 27-ն անցածների մեջ կան նաեւ այնպիսիք, ովքեր տարկետման իրավունք ձեռք բերելով հետագայում բարձր դիրք են գրավել հայրենիքում, «դատավոր կամ դատախազ են դարձել»: Տուգանքի առավելագույն չափը՝ նվազագույն աշխատավարձի 200-ապատիկը, նրանք են վճարելու: Ովքեր արդեն 3 երեխա ունեն, նրանք հայրենիքին ծառայել են յուրովի, եւ նրանցից վճար չի վերցվի: Մեծ տուգանաչափեր են սահմանվում նաեւ բանակից խուսափած, հետագայում տարկետման իրավունք ձեռք բերած քաղաքացիների համար, որովհետեւ այս դեպքում ենթադրելի է անօրինականության հավանականությունը՝ եթե սկզբում չի ծառայել բանակում, բայց հետո, ինստիտուտ ընդունվելու համար կարողացել է տարկետում ձեռք բերել, ուրեմն, ինչ-որ կեղծիք է թույլ տվել: Հայրենիքի հանդեպ մեղքի փոխհատուցումը նրանց վրա նստելու է նվազագույն աշխատավարձի 150-ապատիկին համարժեք գումար: Իսկ եթե չկան մեղմացուցիչ հանգամանքներ, ինչպիսիք են ընտանեկան վիճակը, հաշմանդամությունը կամ գիտական աստիճան ունենալը, օրինախախտներն ընդգրկվում են օրենքի նույն դրույթի շրջանակներում՝ նրանցից պահանջվող տուգանաչափը լինելու է նվազագույն աշխատավարձի 100-ապատիկը: 18 տարեկանից մինչեւ 27 տարեկան միջակայքը ներառում է 18 զորակոչ, այսինքն բանակից խուսափած անձը վճարելու է 18x100 հազար դրամ: Այդ գումարի շնորհիվ նա կարող է քավել մեղքը, ազատվել քրեական հետապնդումից, զինգրքույկ ստանալ եւ հաշվառվել պահեստազորում: Եթե նույնիսկ բանակից խուսափածին հետագայում հաջողվել է որեւէ երկրի քաղաքացի դառնալ, դա նրան չի փրկելու պատկառելի տուգանքից: Ի դեպ, ըստ Վահան Հովհաննիսյանի, օրենքի տրամաբանությունը այլ նպատակադրում եւս ունի: Հավանական է, որ հետագայում սահմանադրական փոփոխությունները թույլատրեն նաեւ երկքաղաքացիության հնարավորությունը: Եվ այս դեպքում սփյուռքի այն հայերը, ովքեր ուզում են նաեւ Հայաստանի քաղաքացի լինել, բայց ինչ-ինչ պատճառներով մերժում են բանակային ծառայությունը, դրամական փոխհատուցմամբ կարող են խնդիրը լուծել:

Վերադարձի մեխանիզմը հետեւյալն է. զորակոչային տարիքից այլեւս դուրս եկած երիտասարդը դիմելու է զինկոմիսարիատ, վերջինս՝ քրեական գործը վարող մարմնին՝ դատախազությանը, ոստիկանությանը, նաեւ զագսեր, բուհ (որտեղ սովորել է երիտասարդը)՝ ճշտելու փաստերի իսկությունը: Դեռեւս չեն լուծվել, սակայն, կազմակերպչական հարցերը, կառավարությունը դեռ պիտի հաստատի դիմումներ տալու եւ դրանց պատասխանելու ընթացակարգերը, պաշտպանության նախարարությունը դեռ բանկային հաշիվ պիտի բացի վճարների ընդունման համար, կիրառման կարգից բխող ենթաօրենսդրական ակտեր պիտի կազմվեն: Մինչեւ օրենքը գործարկելը դեռեւս 3 ամիս կա, եւ հավելյալ ճշտումների ու արձագանքների կարիք անշուշտ կլինի, քանի որ ամեն մի օրենք, ինչպես եւ այս մեկը, երբեք էլ չի կարողանա կանխատեսել իրավիճակների ու հանգամանքների այն բազմազանությունը, որ ներկայացնում է իրական կյանքը: Այսօր արդեն ակնհայտ են այն քաղաքները, որոնց մեջ հայտնվելու են հայկական հյուպատոսություն չունեցող երկրներում բնակվողները: Հստակ չէ նաեւ, թե կարեւոր այս օրինագծի գոյության մասին ինչպես են տեղեկացվելու աշխարհի ամենատարբեր անկյուններում հայտնված երիտասարդ հայերը:

Օրենքի գաղափարաբանությունն անկասկած մարդասիրական է, հային Հայաստան վերադարձնելու եւ նրա զավակներին եւս իրենց հայրենիքից չկտրելու հնարավորության ընձեռումը: Սակայն առավել խորքային դիտարկման դեպքում պետությունը փաստորեն ինքն է մեղանչում՝ բարոյական այլ հարթության վրա: Մի կողմ դնենք այն կասկածելի հավանականությունը, թե բանակից խուսափածների քանի տոկոսը (նաեւ ոչ իրենց մեղքով խուսափածների) կկամենան կամ հնարավորություն կունենան այս կարգի գումարներ վճարելու: Ինքնախաբեությամբ քողարկվելով, հանցանքը դրամական ապաշխարանքով հատուցելու նախադեպ ստեղծելով, մենք պարզապես առաջարկում ենք զինապարտությունից խուսափածին՝ վճարիր եւ կթոթափես մեղքի քո բաժինը: Գուցե նրանք, ովքեր իսկապես ուզում են հայրենիք վերադառնալ, ի վիճակի չեն վճարելու այդ գումարները: Իսկ նրանք, ովքեր ժամանակին կաշառքի կամ կեղծիքի միջոցով ազատվել են ծառայությունից, այս անգամ դարձյալ դրամի ամենազոր օգնությամբ պարզապես կօրինականացնեն օրինախախտումը:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՄՈՒՇԵՂՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483

Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Սոկրատական դատավարությո՞ւն, թե՞ փոքրիկ հաղթանակ քայքայիչ պաշտամունքների դեմ պայքարում

Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանը երեկ բավարարեց Նշան Գրիգորյանի հայցն ընդդեմ նախկին կնոջ՝ Գայանե Սարգսյանի՝ նրան հանձնելով 8-ամյա դստեր խնամակալությունը: Այս դատավարության «Ազգի» ընթերցողը ծանոթ է վաղուց: Հայրը դատարան էր դիմել այն հիմնավորմամբ, որ իր նախկին կինը քայքայիչ պաշտամունքի հետեւորդ է, եւ, բնականաբար, անչափահաս երեխան եւս ներքաշված է այդ պաշտամունքի մեջ: Ամիսներ շարունակ Գայանեն դստեր՝ Հասմիկի հետ պարում է Գաջագործների փողոցում գտնվող առանձնատանը, որտեղ Գայանեն եւ բազմաթիվ նրա նման մարդիկ, որոնց կյանքն այնքան էլ լավ չի դասավորվել, երկրպագում են Սոնա Ֆահրադյանին՝ ՆԳՆ պոլիկլինիկայի նախկին նյարդաբույժին, այժմ իրեն տիրամայր հռչակած կնոջը, որը մասնագիտական կարողություններն օգտագործելով հիպնոսի միջոցով իր բուժած նախկին հիվանդներին իրեն է ենթարկում:

Անհավանական թվացող այս պատմությունն իրականություն է, իսկ տուժողները նրանք են, ում թերահավատությունից օգտվել է Սոնա Ֆահրադյանը:

Ամիսներ տեւած այս դատավարությունը հետաքրքրական ընթացք ստացավ, երբ նշանակվեց հոգեբանահոգեբուժական փորձաքննություն՝ պարզելու, թե արդյոք հոգեպես առո՞ղջ է Գայանե Սարգսյանը: Փորձաքննությունը չկայացավ, քանի որ երեխայի մայրն այդպես էլ չներկայացավ, ավելին՝ Հասմիկը դադարեց դպրոց հաճախել (արդեն 4-րդ ամիսն է), եւ նրանք Երեւանից մեկնեցին Արթիկ, այնուհետեւ՝ Ալավերդի: Երեկ էլ պատասխանող կողմը դատարան չէր ներկայացել: Դատավոր Գայանե Կարախանյանը հայտնեց, որ նրանց ծանուցվել է, ուստի եւ դատը կարող է շարունակվել նրանց բացակայությամբ՝ մանավանդ որ նիստը հետաձգելու համար պատասխանող կողմը պատճառ փաստաթղթեր չէր ներկայացրել:

Դատավարությունը շարունակվեց առանց պատասխանող կողմի:

Փաստորեն, վճիռ կայացվեց հօգուտ հոր: Ի՞նչ ընթացք կստանա այս պատմությունը՝ թերեւս կանխատեսելի է, քանի որ դժվար է ենթադրել, թե մայրն առանց պայքարի կտա դստերը: Եվ ամենայն հավանականությամբ դեռ առջեւում են մյուս դատական ատյանները:

Իսկ ինչ է լինելու 8-ամյա աղջնակի հետ, որին անընդհատ «ներարկել» են, թե հայրը սատանա է: Դժվարությունները դեռ առջեւում են: Փոքրիկ Հասմիկի համար դժվար կլինի վերադառնալ նորմալ կյանք, դպրոց հաճախել, ինչպես բոլոր իր հասակակիցները, եւ պարել ազատ՝ չվախենալով, որ Աննա տատիկը (Սոնա Ֆահրադյանը) վերեւից ամեն ինչ տեսնում է եւ «սխալ» պահվածքի դեպքում իրեն պատիժ է սպասում:

Դժվար կլինի հաղթահարել այն վախը, որ կա Հասմիկի աչքերում, բարդույթները, որոնց մասին նշում են նրա ուսուցիչները: Հավանաբար խեղված մանկության այս հատվածը հնարավոր կլինի հաղթահարել միայն մասնագետի օգնությամբ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՄ

«Հակամենաշնորհային» փոփոխություններ

«Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու օրինագիծը ներկայացնում էր տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի նախագահ Ֆելիքս Փիրումյանը: Նախատեսվող փոփոխություններից կարեւորն այն է, որ օրենսդրորեն կհստակեցվի հանձնաժողովին տեղեկություններ տրամադրելու հարցը: Այսինքն՝ տնտեսական դաշտում տարբեր դիրք ունեցող տնտեսվարող սուբյեկտները որոշակի պատասխանատվություն կկրեն հանձնաժողովին տրամադրելիք տեղեկությունների առնչությամբ:

Փոփոխություններից եւս մեկը վերաբերում էր այն հանգամանքին, որ հանձնաժողովի նիստերը բաց են, եւ այդ նիստերին կարող են մասնակցել ծանուցմամբ: Գործող օրենքը, սակայն, չի սահմանել, թե ինչ ասել է ծանուցումը եւ ինչպես է իրականացվում:

Շուտ փչացող ապրանքներն այլեւս չեն «փչանա» մաքսակետերում

ՀՀ մաքսային օրենքում փոփոխություն եւ լրացում կատարելու մասին օրինագծով առաջարկվում է փոփոխություն կատարել օրենսգրքի 235 հոդվածում: Ըստ այդմ մաքսային մարմինների մոտ ի պահ տրված մաքսային կանոնների խախտմամբ Հայաստան տեղափոխված շուտ փչացող ապրանքներն այսուհետեւ արագորեն կիրացվեն:

Եթե նախկինում շուտ փչացող ապրանքները մաքսակետերում պահելու դեպքում վնասներ էին կրում ներկրողները, ինչպես նաեւ անհրաժեշտություն էր առաջանում մաքսային վճարներ կատարելու մաքսակետերում պահվող ապրանքների համար, ապա այս օրենսդրական նախաձեռնության ընդունման դեպքում գործարարները վնաս չեն կրի, մաքսային վճարները կգանձվեն:

Աշխատավարձը 15 օր ուշացնելիս՝ տուգանքներ

Խորհրդարան ներկայացված «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծով առաջարկվում է կատարել հետեւյալ փոփոխությունները: Աշխատավարձը ժամկետից հետո՝ 15 օրվա ընթացքում չվճարելու դեպքում պատասխանատու անձի նկատմամբ կկիրառվի վարչական տույժ:

Առաջին անգամ կգանձվի տուգանք չվճարված աշխատավարձի 1/4-ի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 500 հազար դրամ: Վարչական խախտման կրկնության դեպքում տուգանքի չափը կկազմի չվճարված աշխատավարձի 1/3-ը, բայց ոչ ավելի, քան 1 մլն դրամ:

Զինծառայողներին, վետերաններին, հաշմանդամներին՝ օգնության ավելացում

Դեռեւս չնչին

Խորհրդարանը երեկ առաջին ընթերցմամբ քննարկեց փոխկապակցված 3 օրենսդրական նախաձեռնություն: Առաջարկվող փոփոխությունները վերաբերում էին Զինծառայողների, նրանց ընտանիքների սոցիալական ապահովության, Հայրենական մեծ պատերազմի վետերանների, Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության մասին օրենքներին: Այս նախաձեռնությունները քննարկումների տեղիք տվեցին՝ ի տարբերություն նախորդ «անհարց», «անելույթ» քննարկումների:

Այս փաթեթով առաջարկվում է զինծառայողների, վետերանների, հաշմանդամների համար որոշ արտոնությունների գումարային փոխհատուցումներ մտցնել: Մասնավորապես մի շարք կոմունալ ծառայությունների գծով դրամական օգնությունը կկազմի ամսական 3 հազար դրամ, զոհված զինծառայողների ընտանիքներին՝ 5 հազար դրամ: Հաշմանդամ վետերանների դեպքում կտրվի գազա եւ ջերմամատակարարման համար նախկին 2500 դրամի փոխարեն 3500 դրամ: Ընդհանուր առմամբ կպահպանվեն մի շարք արտոնություններ, մասնավորապես, ասենք, տրանսպորտից օգտվելու 50 տոկոսի կապակցությամբ:

Այս փոփոխություններով բյուջեում կառաջանան 943 մլն դրամի ծախսեր: Իսկ թե 1 անձի հաշվով ի վերջո որքան կկազմեն արտոնությունների միջոցով անցնող ծախսերը՝ խորհրդարանին այդպես էլ չներկայացվեն: Ավելին՝ օրենսդրական նախաձեռնությունները խորհրդարանին ներկայացնող սոցապ նախարարության ներկայացուցիչն օգնությունը, փոխհատուցումը համարեց համադրելի: Նման դեպքում հարցական է մնում, թե ինչպես նշված կատեգորիայի անձինք կարող են փակել իրենց կոմունալ ծախսերը, քանի որ անգամ որոշակի առումով «մեծացած օգնությունը» դեռեւս չնչին գումար է:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Նախարարի մեքենան գնվել է «մեկ աղբյուրից»

Գնումների պետական գործակալության պետ Գագիկ Խաչատրյանը երեկ հայտնեց, որ իր գործունեության երեք տարիներից յուրաքանչյուր տարում գործակալությունը խնայել է մոտ 500 մլն դրամ գումար: Ծախսերն ըստ տարիների կազմել են 5,5 մլրդ դրամ, 10 մլրդ դրամ եւ 15 մլրդ դրամ: Այնուհետեւ գործակալության պետը ներկայացրեց գնումների կենտրոնացված համակարգի, գործընթացի մանրամասները, բնութագրելով դրանք որպես թափանցիկ եւ արդյունավետ: Դա թույլ է տալիս յուրաքանչյուր քաղաքացու տեղյակ լինել, թե պետական մարմինը ինչ ապրանք է ձեռք բերել, որ ընկերությունից: Բացի այդ, լուրջ փոփոխություններ են նախատեսվում «Գնումների մասին» օրենքում, ինչն ավելի արդյունավետ կդարձնի գնումների համակարգը:

Գագիկ Խաչատրյանը տեղեկացրեց, որ պետական բաժնետիրական ընկերությունները, Կենտրոնական բանկը եւ ոչ առեւտրային կազմակերպության կարգավիճակ ստացած կառույցները գնումները կատարում են առանց գործակալության: Սակայն վերջիններս պետք է վերադարձվեն համակարգ: Ինչ վերաբերում է ընդհանրապես մյուս բոլոր կազմակերպություններին, ապա նրանցից յուրաքանչյուրը իրավունք ունի ինքնուրույն գնելու մինչեւ 5 մլն դրամի ապրանք-ծառայություններ եւ կատարել 10 մլն դրամի աշխատանքներ:

Գործակալությունում Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ արդեն մշակվել է էլեկտրոնային գնումների համակարգը, որը կներդրվի առաջիկա 2 տարվա ընթացքում: Գագիկ Խաչատրյանի համոզմամբ, դա հնարավորություն կտա նվազագույնի հասցնել պաշտոնյայի մասնակցությունը գործընթացին եւ բացառել որեւէ չարաշահում:

Ասուլիսի ժամանակ առավել հետաքրքրություն ներկայացնող հարցն առնչվում էր ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանի համար նոր թանկարժեք ծառայողական մեքենայի ձեռքբերմանը: Գագիկ Խաչատրյանը նշեց, որ այդ ավտոմեքենան գործակալությունը չի գնել եւ մեկ աղբյուրից գնման հիմնավորումը տրվում է ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության կողմից: Իսկ գործակալությունն այս տարի գնել է մոտ 100 մլն դրամի ավտոմեքենաներ՝ «Վոլգա» եւ «Նիվա» մակնիշի: Նույն՝ պետական մեքենաների համար նախատեսված բենզինի գումարն անցյալ տարի կազմել է մոտ 800 մլն դրամ, այս տարի՝ 1 մլրդ դրամ: Հաշվարկը հետեւյալն է՝ մեկ մեքենայի համար օրական հատկացվում է 4 լ բենզին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երկու պայմանագիր ամերիկյան երաշխիքով

Մոտ երկու ամիս առաջ ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID) պայմանագիր էր կնքել հայկական երեք բանկերի հետ, համաձայն որի ամերիկյան կողմն ստանձնում էր այս բանկերի տրամադրած վարկերի ռիսկի 50 տոկոսը: Քանի որ փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների համար լուրջ խնդիր է վարկի դիմաց համապատասխան գրավ գտնելը, ապա այս ծրագրով էլ հիշյալ հարցը կարգավորվում է: Երեք բանկերից յուրաքանչյուրին USAID-ն տալիս է շուրջ 1,5-ական մլն դոլարի երաշխիք:

Երեկ վերոնշյալ բանկերից «Կոնվերս բանկն» արդեն ներկայացրեց ծրագրի կոնկրետ արդյունքները: Ինչպես տեղեկացրեց բանկի գլխավոր տնօրեն Ամբատ Նասիբյանը, երկու ձեռնարկություններ՝ «Գեղարդ» մսամթերքի արտադրությունը եւ «Սկիպ էնտերպրայզը», որը սննդամթերքի փաթեթավորման պարկեր է արտադրելու, վարկային պայմանագրեր են կնքել բանկի հետ: Համաձայն այդ պայմանագրի, առաջինը կստանա 50 մլն դրամ, երկրորդը՝ 110 հզ. դոլար վարկ 1 տարի ժամկետով եւ 20 տոկոսով: Բանկի գլխավոր տնօրենը նաեւ տեղեկացրեց, որ այս ծրագրի շրջանակներում առաջիկայում վարկեր կստանան եւս 2 ընկերություններ՝ Գետամեջի թռչնաբուծական ֆաբրիկան եւ «Եվրոթերմ» հյութերի արտադրության ձեռնարկությունը:

Միջոցառմանը ներկա USAID-ի Հայաստանի գրասենյակի ղեկավար Քիթ Սիմոնսը հայտնեց, որ «Կոնվերս բանկից» բացի մեկ վարկային պայմանագիր է կնքել նաեւ «Անելիք» բանկը:

Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Օրդուեյը այս վարկային ծրագիրը համարեց փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրությանն աջակցելու առաջին քայլը: Նշելով, որ յուրաքանչյուր տնտեսության շարժիչ ուժը փոքր եւ միջին բիզնեսն է, դեսպանն ասաց, որ այս ոլորտի ներկայացուցիչները իր հետ հանդիպումների ժամանակ իրենց դժգոհությունն էին հայտնում վարկեր ստանալու խոչընդոտներից: Տվյալ ծրագիրը ուղղված է այդ դժվարությունները հաղթահարելուն:

Ա. Մ

Լույս է տեսել «Ազգային ժողով» ամսագրի անդրանիկ համարը

Այս տարվա հունիսի 12-ին նորընտիր ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանն իր անդրանիկ ասուլիսի ժամանակ տեղեկացրեց, որ առաջիկայում լույս կտեսնի ԱԺ-ի ամսագիր-տեղեկատուն:

Երեկ ԱԺ հասարակայնության հետ կապերի վարչության պետ Անահիտ Ադամյանն ու «Ազգային ժողով» տեղեկատու-ամսագրի գլխավոր խմբագիր Համլետ Խուբլարյանը ներկայացրին ամսագրի անդրանիկ համարը: Ամսագրի շնորհանդեսին տկն Ադամյանն ասաց, որ «նման ամսագրեր հրատարակում են համարյա բոլոր խորհրդարանները եւ սա մեր ԱԺ-ի նորամուծությունը չէ: Ամսագիրը հրատարակվում է ԱԺ-ի կանոնակարգի 112-րդ հոդվածի համաձայն, ըստ որի, ԱԺ-ն իրավունք ունի ունենալու իր տպագիր օրգանները»: Տեղեկատուն առայժմ 500 տպաքանակով է լույս տեսել եւ վաճառքի ենթակա չէ: Այն բաժանվելու է անվճար ու հրատարակվում է դոնորների հաշվին եւ լույս կտեսնի ամիսը մեկ անգամ:

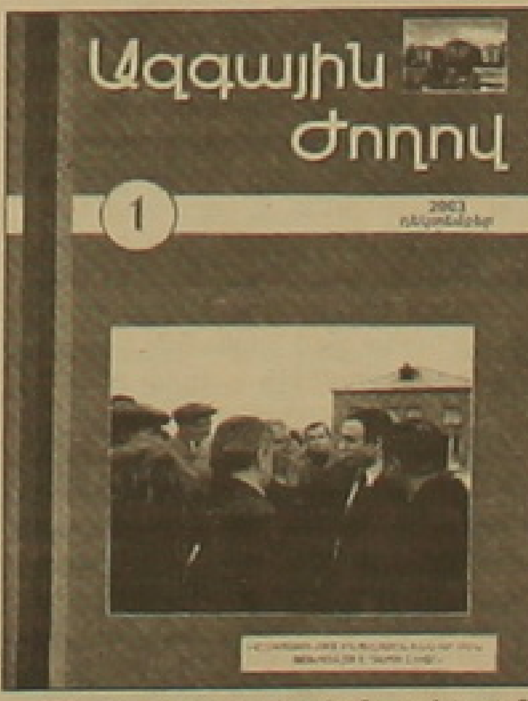

Ամսագրի գլխավոր խմբագիր պրն Խուբլարյանն ամսագրի լույս աշխարհ գալը կարեւորեց եւ պարզաբանեց, որ առաջին ձեռքից տեղեկատվություն ստանալու, օրենքների մասին իրազեկելու եւ շատ մարդկանց հուզող հարցերի պատասխանները տալու համար լավագույն տարբերակ է ամսագիրը: Առաջիկայում կան մի շարք ծրագրեր ու պլաններ կապված սփյուռքին ու այլ երկրների դեսպանություններին, խորհրդարաններին ամսագրի օրինակը թարգմանաբար ներկայացնելու համար: Իսկ հաջորդ համարից ամսագիրը կունենա ուղիղ կապ, որի միջոցով մարդիկ կստանան իրենց հուզող բազմաթիվ հարցերի պատասխանները:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Հ. Գ. Ինչպես ակնկալելի էր, ամսագրի անդրանիկ համարը խճողված է խորհրդարանի ու կառավարության պաշտոնական դեմքերի լուսանկարներով, որոնց ժողովուրդն ամեն օր տեսնում է ու ձանձրանում: Իհարկե, նրանց մեջ առաջին տեղը գրավում է խորհրդարանի նախագահը, որի լուսանկարը նույն համարում տպագրվել է ճիշտ 9 անգամ: Սակայն խնդիրը հակալրագրային այդ մոտեցումը չէ, այլ՝ պատգամավորների եւ իշխանավորների մոլուցքն անընդհատ սեփական եսը ցուցադրելու... ժողովրդի ու ժողովրդավարության անունով:

«Ազգ»

Տարաբնույթ

«Աշտարակ - կաթ»՝ աղմուկի թագավորություն

1952-ից մինչեւ 1998-ը

1952-ին Զեյթունի Կամարակ փողոցի 2-րդ նրբանցքի հարեւանությամբ, Երեւանգործկոմի՝ 7.05.52թ. թիվ 8/459 որոշմամբ քսանվեց հազար քառ. մետր է հատկացվում կաթի գործարանի շինարարության համար: Գործարանը կառուցվում է հինգ տարվա ընթացքում: Երբ 57-ին շահագործման է հանձնվում, կից տարածքում ապրող զեյթունցիներից եւ ոչ մեկի մտքով չէր անցնում, որ «տանը կպած աշխատանք» ապահովող գործարանը, տարիներ անց իրենց գլխին պատուհաս է դառնալու: Քննադատության «թիրախ» խորհրդային տարիներին, սակայն, գործի կազմակերպիչները հրաշալի գիտեին եւ պահպանում էին պահանջները, որոնց համաձայն «կոմպրեսորնին» բաց տարածքում արգելվում էր աշխատեցնել եւ գործարանային սարքավորումները պետք է տեղադրվեին բնակելի տներից 50-70 մետր հեռու: Մի խոսքով, խորհրդային «տխրահռչակ» տարիներին աղմուկն այդ թաղամասից «յոթը սարի այն կողմ էր», չնայած կաթի գործարանը մինչեւ ԽՍՀՄ-ի փլուզումը աշխատել է ողջ հզորությամբ, եւ շրջապատի բնակիչները վայելել են Երեւանի ամենաթարմ ու համեղ կաթն ու մածունը:

Ամեն ինչ սկսվել է 99-ին, երբ գործարանը փոխել է իր կառուցվածքը՝ պետական ձեռնարկության կարգավիճակից անցնելով բաժնետիրական ընկերության, մասնավորեցվել: Որոշ ժամանակ անց «Աշտարակ-կաթ» ընկերությունն է գործարանը գնել: Նոր տերերը պահպանում են նախկին անունը՝ «Երեւանի կաթի քաղաքային գործարան»: Նոր սարքավորումների համար գործարանի շենքը «փոքր է գալիս», ուստի հարցը լուծվում է ձեռնարկությանը կից բացօթյա տարածքների հաշվին. բակում տեղադրում են գերհզոր գեներատոր:

«Անիծվի էդ սհաթը»

Խոսքը 99-ի մասին է, երբ վերագործարկվում է կոմբինատը: Այդ օրվանից մինչեւ օրս սկսվել եւ չի ավարտվում «Աշտարակ-կաթ» ընկերության՝ Զեյթունի Կամարակ փողոցի 2-րդ նրբանցքի եւ թիվ 16 փողոցի բնակիչներին «պարգեւած» աղմկային սիմֆոնիան:

Բնակիչների առաջին խմբի բանակցությունը, ընկերության գործադիր տնօրեն Հրանտ Աղիլխանյանի հետ, կարծես թե, ստացվում է. տնօրենը խոստանում է երեք ամսից գեներատորը փակ շինություն տեղափոխել: Ի դեպ, ըստ չափորոշիչների, նման սարքավորումները պետք է ոչ միայն փակ, այլեւ լուսամուտներ չունեցող տարածքում տեղադրվեն:

Երեք ամիս սպասելու խնդրանքը, սակայն, ձգվում է մինչեւ այսօր, դեռ ավելին՝ գերհզոր գեներատորի աղմուկին հավելվում է 12 օդափոխիչների դժոխային ձայնը:

2001-ից սկսած բնակիչները ծեծել են տարբեր ատյանների դռներ, խնդրելով հարգել սեփական բնակարանում հանգիստ ապրելու մարդկային իրենց տարրական իրավունքը: Նրանք 2001 թ. նոյեմբերի 16-ին գրավոր դիմում են ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերով հանձնաժողովին: Վերջինիս միջամտությամբ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքի ղեկավար Ռ. Սինոյանը հանձնարարական է իջեցնում քաղաքապետարանի համապատասխան ստորաբաժանմանը՝ զբաղվելու այս խնդրով:

Մեջբերում՝ հանձնարարականից. «Նշված գործարանը չի աշխատում ս/թ նոյեմբերի 15-ից (խոսքը 2001 թ. մասին է-խմբ.) եւ մեր այցի օրը նույնպես չէր աշխատում, բայց հանձնաժողովը համոզվեց, որ նշված սարքերի շահագործումը կատարվում է տեխնիկական կանոնների խախտման անթույլատրելի պայմաններում: Սեղմած օդի հին սարքավորումները շենքի ներսից ապամոնտաժվել են (դրանք պետք է լինեն անպայման փակ տարածքում) եւ նոր, գերմանական արտադրության, 12 մթնոլորտային հզորության օդի սեղմիչ սարքերը տեղադրվել են բացօթյա տարածքում՝ առանց խլացուցիչ ռետինե բարձիկների եւ զսպանակների: Սարքավորումները տեղադրվել են մետաղական հիմքի վրա, ինչը շահագործման ընթացքում մեծ աղմուկ է առաջացնում:

Մթնոլորտային արտանետումները կատարվում են ձգող օդամղիչ հարմարանքների միջոցով, որոնք չունեն զտիչ հարմարանքներ: Արտանետումն իրականացվում է տեխնիկական նորմաների խախտմամբ, որի արդյունքում մթնոլորտ է նետվում կաթի փոշի պարունակող աղտոտված օդ»:

Այն, ինչ արձանագրել է քաղաքապետարանի նշանակած հանձնաժողովը, փոքր-ինչ փոփոխությամբ կա նաեւ այսօր: Չնայած Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքի թաղապետ Ռուբեն Սինոյանի լավատեսությանը՝ «...2002 թ. գարնանը նախատեսված վերագործարկման նախապատրաստական փուլում համապատասխան միջոցառումներ կիրականացվեն աղմուկի, մթնոլորտ կատարվող արտանետումների նվազեցման ուղղությամբ», մինչեւ օրս Կամարակի 2-րդ նրբանցքի եւ 16-րդ փողոցի մեկ տասնյակից ավելի տների բնակիչները պառկում են քնելու ականջները բամբակ խրած:

Բանակցային «Գողգոթա»

Այն սկսվել է, ինչպես ներկայացրինք, 2001-ից: Բարեբախտաբար, զեյթունցիների թաղապետ պրն Սինոյանը «թասիբով թաղապետ» է այս պատմության մեջ, մի պաշտոնյա, որը համբերատար, աննկուն, քայլ առ քայլ առաջանում է դեպի հանգուցալուծումը: Իհարկե, «մեծ կոմբինատորները» նրա գլխի տակ էլ փորձել են փափուկ բարձ դնել. «...Կատարվել են աղմուկի մակարդակի համապատասխան չափումներ... եւ օգոստոսի 24-ին, հաշվարկների հիման վրա ընտրվել է ձայնամեկուսացման տարբերակներից էֆեկտիվ նախագիծը...

...Ընկերությունը ծրագրում է ձայնամեկուսացման աշխատանքներն ավարտել ս/թ հոկտեմբեր ամսին:

19.09.02թ. գործադիր տնօրեն Հ. Աղիլխանյան»:

Ռուբեն Սինոյանը պաշտոնական գրություններով դիմել է ՀՀ առողջապահության փոխնախարար, գլխավոր պետական սանիտարական բժիշկ Վ. Դավիդյանցին, խորհրդային շրջանի հիգիենիկ, հակահամաճարակային հսկողության կենտրոնի գլխավոր բժիշկ Ս. Ղուկասյանին, բազմիցս՝ «Երեւանի քաղաքային կաթի գործարանի» տնօրինությանը:

Գործարանի աշխատանքային բեռնվածության տարբեր պահերին կատարվում են մի քանի փորձաքննություններ, արձանագրվում է աղմուկի թույլատրելի նորմաների գերազանցում:

Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքի թաղապետ Ռ. Սինոյանին հասցեագրված հերթական պատասխաններից մեկում (03.06.02թ.), արդարացնելով խոստացված միջոցառումների ձգձգումը, նաեւ պատճառներ են հորինվում. «...կոմպրեսորային արտադրամասի տեղափոխում կամ շենքի կառուցում պահանջը ի սկզբանե անընդունելի է, քանի որ տեղափոխումը նշանակում է այս տարի կաթի մթերման եւ մշակման դադարեցում...»: Փոխարենը գրության հեղինակ Հրանտ Աղիլխանյանը բացահայտում է. «...տասնյակ տարիների ընթացքում նախկին շրջգործկոմները, խախտելով շինարարական նորմերով սահմանված գործարանի պարսպից 50 մ սանիտարական գոտու հեռավորությունը, այն ժամանակ գոյություն ունեցող մի քանի շենքերի բնակիչների տեղափոխման փոխարեն, ցավոք, թույլատրել են պարսպից մի քանի մետր հեռավորության վրա կառուցել մեծ չափերի բազմաթիվ բազմահարկ բնակելի շենքեր, նույնիսկ կառույցը հասցնելով մինչեւ պարիսպը:

Հուսով ենք, որ Ձեր կողմից կձեռնարկվեն անհրաժեշտ միջոցներ իրական փաստերը տասնյակ անգամներ աղավաղող պատասխանատու աշխատողների նկատմամբ՝ հետագայում նմանօրինակ իրավիճակները կանխելու համար»:

Ոչ ավել, ոչ պակաս, մեղավոր են զեյթունցիները, որ իրենց տները կառուցել են կաթի գործարանի հարեւանությամբ: Դե քանի որ «մեղավոր են», ուրեմն սուսուփուս պիտի կրեն իրենց «խաչը»:

Դատարանում

Երբ սպառվում են բանակցային փուլի բոլոր հնարավորությունները, Կամարակ փողոցի 2-րդ նրբանցքի, թիվ16 փողոցի բնակիչները «Աշտարակ-կաթ» ԲԲԸ-ի՝ կոմպրեսորային սարքավորումները նախագծով նախատեսված փակ տարածք տեղափոխել եւ կաթի գործարանի արտադրամասի արտանետումները կանխել պարտավորեցնելու պահանջների մասին» հայցով այս տարվա աշնանը դիմում են Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարան:

Հայցադիմումն ավարտվում է այսպես. «Խնդրում ենք գործարանի սարքավորումները՝ օդափոխիչները իրենց ձայնամեկուսիչներով բաց տարածքից վերատեղադրել փակ շենքում՝ ապահովելով բնակիչների բնականոն կյանքը եւ համապատասխանեցնել գործող սանեպիդ նորմերին»:

Դժոխային աղմուկի պայմաններում ապրելու դատապարտված զեյթունցիներն ընդամենը... խնդրում են, չեն պահանջում: Խնդրածն էլ այս տարիների ընթացքում իրենց առողջությանը պատճառած վնասի դրամական փոխհատուցում չէ, այլ՝ լռություն, անդորր, որն այսօր, նրանց գնահատմամբ, հավասարարժեք է Շվեյցարիայի առողջարաններում բուժվելուն:

Ասել կարելի է. մի՞թե երեք տարվա ընթացքում հնարավոր չէր բավարարել հարյուրավոր մարդկանց այս փոքր խնդրանքը, եւ սա այն դեպքում, երբ գործարանի հարեւանությամբ, անասելի աղմուկի պայմաններում ապրելով բնակիչներից մի քանիսը «վաստակել են» սրտանոթային եւ նյարդային հիվանդություններ: «Աշտարակ-կաթի» ղեկավարությունը հայցվորների պահանջը բավարարելու փոխարեն՝ դատարանին ներկայացնում է «մեղմացուցիչ դեպք հանգամանք», որ աղմուկը թույլատրելի նորմաները տեղ-տեղ գերազանցում է 1 եւ 2 դեցիբելերով:

Երբ զրուցում էի բնակիչների հետ, նկատեցի, որ բոլորն էլ սովորականից բարձր են խոսում, նյարդային են, ձգված, հայացքի խորքում նույնիսկ ծվարած ագրեսիվություն կար:

Սակայն, երբ ժամը 16.00-ին դադարեց աղմուկը (սկսվել էր առավոտյան 9-ից), ինձ շրջապատող մարդիկ, ասես հրահանգով, միաձայն բղավեցին. «Օդափոխիչներն անջատեցին, մնաց ներսի հովացուցիչը»: Կարլեն Հարությունյանն էլ բացականչեց՝ Շվեյցարիա է, Շվեյցարիա... Շուրջն անդորր էր, ասես աղմուկ չէր էլ եղել, մարդիկ կերպարանափոխվել էին: Զեյթունի Կամարակ փողոցի 2-րդ նրբանցքի աղմկահալած մի բնակիչ էլ ընկավ անցյալի երանավետ նիրվանայի մեջ՝ հիշելով, թե ինչպես. «Կոմունիստների ժամանակ կաթի փոշին դրսից էր բերվում: Հիմնական շենքի հարակից փակ տարածքում էին գործում օդափոխիչ-հովացուցիչները: Նրանց ձայնը տներում չէր լսվում, որովհետեւ հովացումը կատարվում էր բնական ճանապարհով՝ շատրվանների օգնությամբ: Երեւանյան ճոճան շոգերին շատրվանների զովացնող ջրի ցայտերն այսօր էլ երանությամբ ենք հիշում»:

ՄԱՐԻԱՄ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Եկեղեցին խանում բարեկեցիկ կյանքի

Հայ առաքելական եկեղեցին անմասն չէ աղքատության հաղթահարման գործընթացներից եւ այդ ուղղությամբ մշակած եւ իրականացրած մի շարք ծրագրեր ու բավականաչափ փորձ արդեն ունի: Այս գործին իրենց նպաստն են բերել եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի հայաստանյան միջեկեղեցական բարեգործական կլոր սեղան հիմնադրամը (գործում է 1997 թ.) եւ Հայաստանյան էկումենիկ եկեղեցական փոխատվական հիմնադրամը (գործում է 1999 թվականից):

Այս երկու կառույցները չնայած իրարից անկախ, սակայն գործում են Հայ առաքելական եկեղեցու հովանու ներքո եւ իրենց ներդրումն են ունեցել բարեկեցիկ հասարակության ձեւավորման գործում դեռեւս 90-ականների վերջերից:

Այսպես, եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի հայաստանյան միջեկեղեցական բարեգործական կլոր սեղան հիմնադրամը գյուղատնտեսության զարգացման ու կրթական ծրագրեր է իրականացնում 1997-ից: Ծրագրերի ամբողջ ցանկը ներկայացնելը դժվար է: Նշենք դրանցից մի քանիսը միայն. հանրապետության հեռավոր շրջաններում ոռոգման ու խմելու ջրագծերի անցկացում, աղակալած հողերի մաքրում, տարբեր դասընթացների եւ ցուցահանդեսների կազմակերպում, եկեղեցիների վերանորոգումներ եւ այլն:

«Բոլոր նախաձեռնությունների, մեծ ու փոքր ծավալի աշխատանքների նպատակը մեկն է՝ պայքարել աղքատության ու սոցիալական խիստ ընդգծված անհավասարության դեմ, ասում է հիմնադրամի գործադիր տնօրեն, դոկտոր Կ. Նազարյանը: Նպատակն է նաեւ ամրապնդել ժողովրդի հավատը, որ եկեղեցին կարող է օգնել իրենց հաղթահարելու ոչ միայն հոգեւոր ու հոգեբանական, այլեւ նյութական դժվարությունները: Եկեղեցին կարող է եւ արդեն վաղուց կազմակերպում է ծրագրեր, որոնք միտված են աղքատության հաղթահարմանը»:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանյան էկումենիկ եկեղեցական փոխատվական հիմնադրամին, ապա այս կազմակերպությունը մշակել է հնարավորինս արդարացված փոխատվական քաղաքականություն՝ հիմնականում ցածր տոկոսադրույքներ սահմանելով:

«Չորս տարվա գործունեության ընթացքում կազմակերպությունը ծրագրեր է իրականացրել հանրապետության 8 մարզերում՝ գյուղատնտեսական աշխատանքների համար տրամադրելով 1.5 մլն դոլարի համարժեք դրամի փոխառություններ», նշում է Տիգրան Հովհաննիսյանը, որն այս հիմնադրամի տնօրեն-կառավարիչն է: Նա նշում է նաեւ, որ իրենց աշխատանքները համակարգելիս աշխատել են առաջնորդվել աղքատ համայնքներին աջակցելու եւ կայուն աշխատատեղեր ստեղծելու սկզբունքով, հատկապես ուշադրության արժանացնելով կանանց: Փոխառություններից օգտվել է մոտ 1600 մարդ: Փոխատվությունների 70%-ը ուղղված է եղել գյուղատնտեսական, իսկ 30-ը՝ արտադրական, առեւտրային, առողջապահական, կրթական եւ այլ ծրագրերի իրականացմանը:

Կատարած գործերը հասարակայնությանն են ներկայացվել մասամբ, քանի որ այս կազմակերպությունների աշխատանքում առավել կարեւորվում է կատարվելիք աշխատանքը եւ ոչ թե կատարածի մասին բարձրաձայնելը: Այս բացթողումը շտկելու համար հարմար առիթ էր ՀՀ կառավարության ընդունած Աղքատության ռազմավարական ծրագրի վերջերս տեղի ունեցած քննարկումը Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում: Հայաստանյան բարեգործական կլոր սեղան հիմնադրամի կազմակերպած հավաքն այստեղ էր բերել կառավարության ու հասարակական կազմակերպությունների անդամների: Հանուն Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի օրհնության խոսքով հանդես եկավ Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի դիվանապետ Արշակ վրդ. Խաչատրյանը: Ապա ելույթով հանդես եկավ Հայաստանյան կլոր սեղան հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամ Փառեն եպս. Ավետիքյանը: Նա նշեց, որ ավելի քան 25.000 ընտանիք նպաստ է ստանում եկեղեցուց եւ նրան ենթակա կառույցներից: Ըստ նրա, տարեկան ավելի քան 3 մլն դոլարի օգնություն է տրամադրվում աղքատներին, թեեւ, նշեց սրբազանը, այդ բոլորը խիստ անբավարար են: Իսկ Մայր աթոռի դիվանապետ Արշակ վրդ. Խաչատրյանը լրագրողներին տված հարցազրույցում կարեւորեց եկեղեցու եւ նրա սպասավորների քարոզչական աշխատանքը նույն՝ աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագրում: Մասնավորապես նա նշեց աղքատի բարոյահոգեբանական ծանր դրության մասին, որ ճնշում է մարդուն եւ հուսահատեցնում:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Բողոք դրսում՝ ընդդեմ ներսի

Ինչպես տեղեկացրել էինք «Ազգ»-ի համարներից մեկում, ըստ «Կուսակցությունների մասին» օրենքի, նոյեմբերի 17-ից ՀՀ-ում վերագրանցվել եւ գործում է 49 կուսակցություն: Վերագրանցման մերժում ստացած կուսակցություններից մեկը Սոցիալ-դեմոկրատական հնչակյան կուսակցությունն է:

Օրերս խմբագրությունը հաղորդագրություն ստացավ, ըստ որի Հայ-ամերիկյան խորհուրդը նամակներ է հղել ԱՄՆ պետքարտուղարության, Կոնգրեսի անդամներին եւ միջազգային իրավապաշտպան կազմակերպություններին, որոնցում իր բացասական վերաբերմունքն է արտահայտում կուսակցությունը չվերագրանցելու կապակցությամբ: «1887-ին հիմնադրված Հնչակյան կուսակցությունը հայկական ամենահին կուսակցությունն է: Վերջին նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրություններում Հնչակյան կուսակցությունը ընդդիմադիր «Արդարություն» դաշինքի մաս էր կազմում եւ խիստ քննադատական կեցվածք ուներ ընտրությունների ընթացքի եւ երկրի բռնած ուղղության նկատմամբ»:

Հաղորդագրության մեջ նշվում է, որ Հնչակյան կուսակցության դեմ ուղղված որոշումը Հայ-ամերիկյան խորհուրդը դիտում է որպես ընդդիմադիր կուսակցության դեմ մի պատժիչ քայլ, որպեսզի լռության մատնվեն բոլոր տեսակի քննադատությունները:

Նամակում հասցեատերերին կոչ է արվում հայաստանյան իշխանություններին հայտնել իրենց մտահոգությունը հանուն արդարության եւ հանուն Հայաստանում ժողովրդավարության ապագայի:

Հ. Գ. Ըստ ՀՀ արդարադատության նախարարության, դեռեւս նոյեմբերի սկզբին մերժման հիմք է հանդիսացել կուսակցության ներկայացրած փաստաթղթերի փաթեթի անհամապատասխանությունը գործող օրենսդրությանը: Մասնավորապես, կուսակցության կանոնադրությունը ստորագրել է կենտրոնական վարչության ատենապետը, սակայն կուսակցության կանոնադրությամբ կենտրոնական վարչության ատենապետի պաշտոն նախատեսված չէ եւ սահմանված չեն նրա լիազորությունները, ընտրության կամ նշանակման կարգը: Կուսակցության կանոնադրությամբ սահմանված չէ կուսակցության տարածքային ստորաբաժանումների կազմալուծման կարգը: Կանոնադրության մեջ անդամության սառեցման եւ կուսակցությունից վտարման վերաբերյալ բաժնում նշված է «Պետական իշխանության մարմիններ» բառակապակցությունը, որը սահմանադրությամբ կամ որեւէ այլ օրենսդրական ակտով նախատեսված չէ: ՀՀ արդարադատության նախարարությունը նշում է եւս մի շարք այլ կետեր, որոնք չեն համապատասխանում գործող օրենսդրությանը:

Մերժում ստանալուց հետո կուսակցությունը համագումար է հրավիրել, սակայն նոր փաթեթը չի ընդունվել օրենքով սահմանված ժամկետը՝ օրենքի ընդունումից հետո 1 տարին բաց թողնելու հիմնավորմամբ: Օրենքով սահմանված կարգով կուսակցությունը կամ պետք է դիմի դատարան, կամ ինքնալուծարվի:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ԱԶԳ

Միջազգային

Դեկտեմբերի 13-ին Տիկրիտի մոտակայքում ձերբակալվեց Իրաքի նախկին նախագահ Սադդամ Հուսեյնը: Առաջին հարցաքննությունից հետո նա Բաղդադից տեղափոխվել է Քաթար: Սադդամի ձերբակալությունը մեծ ոգեւորություն է առաջացրել ԱՄՆ-ում, իսկ ամերիկյան լրատվամիջոցները մեծապես նպաստել են դրան: Ինչպե՞ս. Սադդամին ամեն կերպ նսեմացնելով եւ նրա ձերբակալությունը համարելով Իրաքի օկուպացումից հետո խոշորագույն հաղթանակ:

Ուրեմն, Սադդամի ձերբակալությունը պետք է գնահատել իրաքցիների դիմադրության տեսանկյունից: Որքան էլ ամերիկյան լրատվամիջոցները փորձեն նրան վախկոտ կամ մատնիչ ներկայացնել, նրա ձերբակալությունը հակաամերիկյան մի նոր ալիք բարձրացրեց Իրաքում: Թուրքական հանրային հեռուստատեսության տվյալներով, Ֆալուջան անցել է դիմադրողների վերահսկողությանը, երբ վերջիններս հարձակվել եւ գրավել են քաղաքապետարանը: Տիկրիտում հազարավոր իրաքցիներ ցույցի են դուրս եկել «Հետ տվեք Սադդամ Հուսեյնին» կարգախոսով: Համանման ցույց տեղի է ունեցել նաեւ Բաղդադում: Ցուցարարների մեջ զգալի թիվ են կազմում համալսարանի ուսանողները, որոնցից շուրջ 100-ը ձերբակալվել են: Այդ ընթացքում երկու ահաբեկչական պայթյուն է տեղի ունեցել, որոնց հետեւանքով զոհվել են 9 իրաքցի ոստիկաններ:

Վերոհիշյալ ցույցերն ու ահաբեկչական գործողությունները վկայում են, որ ամերիկացիների եւ նրանց հետ համագործակցողների դեմ իրաքցիների պայքարը քիչ կապ ունի Սադդամի հետ: Այսինքն, դիմադրության կազմակերպիչը, ինչպես ամերիկացիներն են փորձում ներկայացնել, Սադդամը չէր, հետեւաբար նրա ձերբակալությունը հազիվ թե նպաստի Իրաքում ԱՄՆ-ի վերահսկողության հաստատմանը:

Ինչ վերաբերում է Սադդամ Հուսեյնի դատավարությանը, նկատի ունենալով այն վարկաբեկիչ փաստերը, որոնց Սադդամն է տիրապետում, կարելի է ասել, որ դա չի կարող ձեռնտու լինել ոչ միայն ԱՄՆ-ին, այլեւ արեւմտյան մյուս պետություններին: Ահա թե ինչու Իրաքում ամերիկյան վարչակազմի ղեկավար Փոլ Բրեմերը կառչում է Սադդամի իրաքցիների նկատմամբ կատարած հանցագործությունից, որպեսզի նա հենց Իրաքում դատվի:

Կասկածից վեր է, որ Բրեմերը Սադդամի դատավարության հարցում արտահայտում է պաշտոնական Վաշինգտոնի տեսակետը: Բրեմերի տեսակետն էլ, ըստ երեւույթին, Իրաքի ժամանակավոր կառավարման խորհուրդն է արտահայտում, որ դրա անդամները «հուլիսի 1-ին Սադդամին կախելու» հայտարարություններ են անում: Դրա հետ անտեսվում է Սադդամին մարդկության դեմ կատարած հանցագործության մեջ մեղադրելու միջոցով նրա դատավարությանը միջազգային ատյանների մասնակցությունն ապահովելու ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի ջանքը:

Դժվար է ասել, թե ինչպես կդատվի Սադդամը: Բայց որ նա անկախ բոլոր չարագործություններից դատարան կներկայանա որպես օկուպացված երկրի նախագահ, ակնհայտ է: Համենայն դեպս, ձերբակալության առաջին իսկ օրերին նրա դատավարության շուրջ ծավալվող բանավեճերը եւ դրանց հակասական բնույթը հիմք են տալիս ենթադրելու, որ Սադդամի դատավարությունը նոր դժվարություններ է հարուցելու ամերիկացիների համար: Թերեւս այս հանգամանքով գոնե մասամբ կարելի է արդարացնել նրա առանց դիմադրության հանձնվելը:

Սադդամ Հուսեյնը կդատվի

Դատավարությունը նոր դժվարություններ կհարուցի ամերիկացիների համար

Ինչ վերաբերում է թուրքական լրատվամիջոցներին, ապա դրանք ընդհանուր առմամբ տուրք տալով ամերիկյաններին, Սադդամի ձերբակալությունն, այնուամենայնիվ, համեմատում են PKK-ի առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանի ձերբակալության հետ եւ ոչ մի ջանք չեն խնայում նրան որպես վախկոտի կամ մատնիչի ներկայացնելու համար, թե նրա 15-ամյա թոռնիկը զենքը ձեռքին ամերիկյան զինվորներին դիմադրելուց զոհվեց, իսկ ինքը նույնիսկ դիմադրության փորձ չարեց:

Սադդամն ի՞նչ հանգամանքներում է ձերբակալվել, հայտնի է միայն նրան ձերբակալող ամերիկյան զինվորներին: Հետեւաբար նրան վախկոտ կամ մատնիչ ներկայացնելն առանձնապես դժվար չէ: Բայց որ ամերիկացիներն առ այսօր չեն կարողանում օկուպացված Իրաքը վերահսկել, ակնհայտ է: Այլ կերպ, իրաքցիների դիմադրությունն ԱՄՆ-ի համար չափազանց մեծ դժվարություն է:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Հուսեյնի ձերբակալումը բարձրացրել է Բուշի վարկը

Բայց Իրաքի խաղաղեցումը դժվար է լինելու

Սադդամ Հուսեյնի ձերբակալությունը մեծացնում է ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի վերընտրության հնարավորությունները: Իրաքի պատերազմում հաղթած, բայց հետպատերազմյան փուլը տանուլ տված Բուշը կարող է վերստին հավատալ իր բախտին:

Այս շրջադարձը կարելի՞ է համարել ԱՄՆ-ի հաղթանակ: Ֆրանսիական «Ֆիգարո» թերթը նշում է, որ Իրաքի նախկին բռնակալի գերի հանձնվելը բնավ սազական չէր նրան, քանի որ անցյալում Հուսեյնը երդվել էր, թե իրեն երբեւէ գերի չեն վերցնի: Ի տարբերություն կռվելով զոհված իր երկու որդիների, Սադդամ Հուսեյնը նույնիսկ զենք չօգտագործեց իրեն ձերբակալելու եկած ամերիկացի զինվորների դեմ: Նման անձնավորությանը դժվար է համարել արաբների ապստամբության հերոս:

Ամերիկացիներն իրաքցիներին կարող են ասել, որ Սադդամ Հուսեյնն այլեւս չի վերադառնա իշխանության գլուխ, եւ որ հետագա դիմադրությունն անիմաստ է: Թվում է, թե բնակչությունը պետք է համակերպվի Իրաքի ամերիկյան վարչակազմի քաղաքականությանը եւ երկրի ինքնիշխանությունը հեռավոր ապագայում վերականգնելու խոստումներին: Օրերս «Ֆիգարոյին» տված հարցազրույցում ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը նույնիսկ ասել էր, թե սահմանների վերահսկողությունը եւ հասարակական շենքերի պաշտպանությունն արդեն իսկ փոխանցվել է իրաքցի զինվորներին:

Այդուհանդերձ պատմական փորձը վկայում է, որ արդյունքները դժվար է երաշխավորել: Հնդկաչինում ֆրանսիական զորքը, ապա նաեւ ամերիկացիները փորձել էին գործակցել տեղացիների հետ, բայց երկու դեպքում էլ փորձերն ավարտվել էին պարտությամբ: Ֆրանսիացիների եւ ամերիկացիների պարտության պատճառը ոչ այնքան կոմունիզմն էր, որքան ազգայնականությունը: Հնդկաչինում օտար զորքի հետ գործակցող ամեն ոք ինքնաբերաբար համարվում էր դավաճան:

Իրաքում վիճակն այնքան էլ տարբեր չէ: Քանզի իրաքցիների պարտիզանական շարժման պատճառը ոչ թե Սադդամ Հուսեյնն է, այլ հայրենասիրությունը: Այս կապակցությամբ «Ֆիգարոն» ընդգծում է, որ ամերիկացիները շատ ճարպկորեն պետք է գործեն, որպեսզի Իրաքում ընդունվի համակշիռ սահմանադրություն: Վերջինս պետք է կասեցնի սուննի փոքրամասնության նկատմամբ հաշվեհարդար տեսնելու շիա մեծամասնության ձգտումը, քանի որ սուննիները նույնացվում են Սադդամ Հուսեյնի հետ: Բացի դրանից, սահմանադրությունը պետք է հնարավորություն տա կանխելու քուրդ-արաբական նոր բախումները:

Պ. Ռ.

ՀԱԿԻՐՃ

Պուտինը գովում է Ադրբեջանին

«Հեյդար Ալիեւը նախկին ԽՍՀՄ խոշոր քաղաքական գործիչ էր եւ իրականում շատ բան է արել վերջին տարիներին Ռուսաստանի ու Ադրբեջանի երկկողմ կապերի զարգացման գործում», Մոսկվայում հայտարարել է ՌԴ նախագահ Պուտինը, հաղորդում է «Ինտերֆաքսը»: «Ուզում եմ հիշեցնել, որ Ադրբեջանը նախկին խորհրդային հանրապետություններից քչերից մեկն է, որտեղ չի փակվել եւ ոչ մի ռուսական դպրոց, իսկ ռուսերեն պարբերականների թիվն ավելի շատ է, քան խորհրդային տարիներին էր», ասել է Պուտինը: Ռուսաստանի նախագահը կառավարության առանցքային անդամներին տեղեկացրել է, որ Բաքվում, որտեղ մասնակցում էր Հեյդար Ալիեւի հուղարկավորությանը, հանդիպումներ է ունեցել Իլհամ Ալիեւի, Նուրսուլթան Նազարբաեւի, Լեոնիդ Կուչմայի եւ Նինո Բուրջանաձեի հետ:

Վրաստանը եւս 500 զինվոր կուղարկի Իրաք

Թբիլիսիում ԱՄՆ դեսպան Ռիչարդ Մայլսը հայտարարել է, որ մինչեւ 2004 թ. ամառ Վրաստանը 500 զինվոր կուղարկի Իրաք՝ մաս կազմելու միջազգային բազմազգ ուժերին, որոնք փորձում են կարգուկանոն հաստատել հետհուսեյնյան Իրաքում, հաղորդում է «Civil.ge» ինտերնետային թերթը: «Մոտ ժամանակներս Վրաստանի բանակի 200 զինվորներ կուղարկվեն Իրաք», ասել է Մայլսը: 2003 թ. օգոստոսից Վրաստանն Իրաքի Տիկրիտի շրջան է ուղարկել 70 զինվորական բժիշկների եւ ականազերծողների:

Շեւարդնաձեն եւ Սաակաշվիլին դարձան հարեւաններ

Անվտանգության նկատառումներով Վրաստանի նախագահի թեկնածու Միխայիլ Սաակաշվիլին ընտանիքով երեկվանից տեղափոխվել է Կրծանիսի կառավարական նստավայր, հաղորդում է «Ռուսթավի-2» հեռուստաընկերությունը: Կրծանիսի նստավայրում է ապրում նաեւ Վրաստանի նախկին նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն, որը գահընկեց արվեց նոյեմբերի 23-ին՝ գլխավորությամբ Սաակաշվիլու, վրացական ընդդիմության եւ ամերիկյան ֆինանսական օժանդակությամբ: Վրաստանի անվտանգության խորհուրդը, երկրի հատուկ ծառայությունները չեն բացառում, որ Սաակաշվիլու դեմ նախապատրաստվում է մահափորձ:

Կոֆի Անանը դեմ է Հուսեյնի հնարավոր մահապատժին

Նախկին բռնակալը ցուցմունքներ է տալիս

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը հայտարարել է, որ ինքը դեմ է ձերբակալված Սադդամ Հուսեյնի նկատմամբ հնարավոր մահավճռի կայացմանը, եւ ընդգծել է ըստ միջազգային նորմերի դատավարություն անցկացնելու կարեւորությունը: Այս հարցում ՄԱԿ-ի օգնությունն առաջարկած Անանը Ռոյթերի թղթակցին ասել է, որ պետք է անցկացվի բաց դատավարություն, եւ որ դատարանը պարտավոր է «հարգել միջազգային չափանիշները, այդ թվում միջազգային հումանիտար իրավունքը»:

Մինչդեռ Իրաքի ժամանակավոր վարչակազմի որոշ անդամներ ձգտում են հնարավորինս շուտ սկսել դատը եւ մահապատժի դատապարտել Հուսեյնին, քանի որ նա «սպանել է հարյուր հազարավոր մարդկանց»: Նրանց խոսքերով, Հուսեյնի գործի քննությունը մոտ ժամանակներս՝ թերեւս 4-6 ամսից սկսվելու է Իրաքում վերջերս ստեղծված տրիբունալում:

ԱՄՆ-ի կարծիքով, նախկին բռնակալին պետք է դատի «միջազգային իրավասու դատարանը», որի ստեղծմանն ամերիկացիները պատրաստ են անմիջականորեն մասնակցել: Սակայն աշխարհի իրավապաշտպանական խմբերը դեմ են հնարավորինս շուտ դատավարություն սկսելու իրաքցիների մտադրությանը: Իրավապաշտպանների խոսքերով, Հուսեյնին վերագրվող բոլոր հանցագործությունների հանգամանքների քննությունը կտեւի մինչեւ 10 տարի:

Արդեն իսկ հայտնի է դարձել, որ Սադդամ Հուսեյնն սկսել է ամերիկացիներին պատմել իրաքցի ապստամբ առաջնորդների եւ Բաղդադի ընդհատակյա բջիջների մասին: «Ֆոքս նյուզ» հեռուստաընկերությունը հաղորդում է, որ Հուսեյնի տված տեղեկությունների շնորհիվ ձերբակալվել է իրաքցի նախկին ղեկավարներից մեկը, որն իր հերթին հայտնել է պարտիզանների մի շարք ղեկավարների գտնվելու վայրերը: Ամերիկացի բրիգադային գեներալ Մարկ Հերթլինգը հայտարարել է, որ տեղեկություններ ստացվել են ոչ միայն Սադդամ Հուսեյնից, այլեւ նրա մոտ հայտնաբերված փաստաթղթերից: Ամերիկացիները բացահայտել են մեկ պարտիզանական բջիջ եւ պարզել, որ Հուսեյնն անձամբ կարեւոր դեր է խաղացել դիմադրության շարժման մեջ, հրամաններ տալով ընդհատակյա մի շարք ղեկավարների:

Ֆրանսիան պատրաստ է չեղյալ հայտարարել Իրաքի պարտքի մի մասը

Իրաքի անցումային կառավարման խորհրդի պատվիրակության Փարիզ կատարած այցելության ժամանակ Ֆրանսիայի արտգործնախարար Դոմինիկ դը Վիլպենը հայտարարել է, որ իր երկիրը պատրաստ է չեղյալ հայտարարել իրաքցիների պարտքի մի մասը, եթե Իրաքը մոտ ժամանակներս վերականգնի ինքնիշխանությունը:

Ֆրանսպրեսը նշում է, որ տվյալ հայտարարությունը վկայում է Իրաքի վերակառուցմանն ու կայունացմանը մասնակցելու Ֆրանսիայի մտադրության մասին: Նախարարի հիշյալ խոսքերը հնչել են այն պահին, երբ ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը պատրաստակամություն է հայտնել աշխատելու Իրաքի պատերազմին ընդդիմացած Ֆրանսիայի եւ Գերմանիայի հետ:

Իրաքցիների պատվիրակության անդամների հետ մեկ ժամից ավելի զրուցել է նախագահ Ժակ Շիրակը, մասնավորապես ընդգծելով միջազգային ընկերակցության միասնության կարեւորությունն Իրաքին ավելի մեծ օգնություն ցույց տալու համար: Ասելով, թե Սադդամ Հուսեյնի ձերբակալությամբ «շրջվել է Իրաքի պատմության մռայլ էջերից մեկը», Շիրակն ավելացնում է, որ այժմ «հարկավոր է նայել ապագային»:

Նախագահի խոսքերով, Իրաքի վերակառուցումն ու կայունացումը պետք է լինեն միջազգային ընկերակցության գլխավոր նպատակը, որը պարտավոր է միավորվել եւ ՄԱԿ-ին մեծ դեր հատկացնել հանուն տվյալ նպատակի իրականացման: «Իրաքի ինքնիշխան կառավարության կազմավորումը միջազգային համերաշխության լիակատար արտահայտման հնարավորություն կստեղծի», շեշտել է Ժակ Շիրակը:

Ֆրանսիան գտնում է, որ իրաքցի պարտիզանների դեմ պայքարող ամերիկացիները նախատեսում են իշխանության փոխանցման չափազանց երկար ժամանակ եւ Իրաքում ՄԱԿ-ի անչափ համեստ դերակատարություն:

Իրաքյան պատվիրակության հետ հանդիպման ժամանակ Դոմինիկ դը Վիլպենն իր հերթին հայտարարեց, որ Ֆրանսիան պատրաստ է արդեն 2004 թ. Իրաքի պարտքը մասնակիորեն չեղյալ հայտարարել «Փարիզյան ակումբի համաձայնագրերից մեկի շրջանակներում»: Աշխարհի հարուստ վարկատուներին միավորող այդ ակումբի տվյալներով, 2003 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Իրաքն առանց տոկոսների Ֆրանսիային պարտք է 3 մլրդ դոլար:

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Հալեպյան տպավորություններ

Հայաստանի գրողների միությունում

Սփյուռքի հայահոծ համայնքներում գրական միավորումներ ստեղծելու գաղափարը, որ հղացավ Գրողների առաջին համահայկական խորհրդաժողովը, իրականություն դարձավ Կալիֆոռնիայի հայ գրողների նոյեմբերի 15-ին տեղի ունեցած հիմնադիր համագումարում, որին մասնակցեց սփյուռքյան բազմազան հոսանքներ ու կուսակցական թեւեր ներկայացնող 140 գրող։ Համագումարի ընթացքում ընտրվեց գրական միավորման 11 հոգուց բաղկացած վարչություն՝ տարբեր խմբավորումներից, հոսանքներից։ Վարչությունը նախագահ ընտրեց հրատարակախոս, բժիշկ Հարություն Սաղրյանին, փոխնախագահ՝ բանաստեղծ Գրիշա Դավթյանին, վարչության քարտուղարներ՝ արձակագիր Պողոս Գուբելյանին եւ բանաստեղծ Վազգեն Վանատուրին։

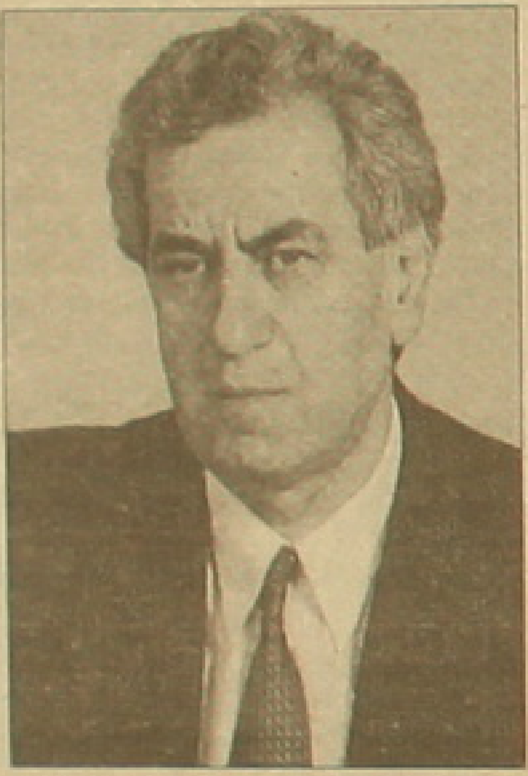

Այդ նույն համահայկական խորհրդաժողովում ծնվեց մեկ այլ կարեւոր գաղափար՝ ստեղծել Համահայկական գրական ֆոնդ՝ սատարելու ոչ միայն հայաստանյան, այլեւ սփյուռքահայ գրողներին։ Գրական ֆոնդի միջոցով հնարավոր կլինի ամենատարբեր խնդիրներ լուծել՝ գրահրատարակչական եւ թարգմանչական գործերից սկսած մինչեւ գրողների սոցիալական հարցերը։ Այսօրվա չնչին գումարներով նրանցից շատերն իրենց գոյության թշվառությունից դուրս գալու ելքեր չունեն, ուր մնաց մտածեն գրքերի հրատարակման մասին։ Այս ֆոնդը մեծապես կսատարի նաեւ սոցիալապես անապահով, հատկապես 70-ն անց տարիքի գրողներին։ Հիմնադրամը նպատակ ունի նաեւ սահմանել գրական մրցանակներ, եւ ոչ ինքնանպատակ։ Սա ներքին ոգեւորող խթան կլինի, որով կխրախուսվեն գրական լավագույն ստեղծագործությունները։

Հիմնադրամի գաղափարը դրական գնահատեցին ոչ միայն գրողները, այլեւ, ամենակարեւորը, հասարակությունը, գործարար շրջանակները։ Կարեւորը՝ ի պատիվ հայ գրականության այս ակցիան կատարվեց Հայաստանում, ապացուցելով, որ դեռ կարելի է պայքարել հասարակական դեգրադացիայի, հոգեւոր սնանկության, ապաբարոյականության դեմ։ Նոյեմբերի 11-ին կայացած հեռուստամարաթոնը վկայությունն էր վերը ասվածի։ Եվ կարծես թե առաջին հեռուստամարաթոնը հուսախաբ չարեց՝ վստահեցնելով, որ հասարակության մեջ գրականության, գրողի նկատմամբ հարգանքի զգացումը շարունակվում է պահպանվել։

2004 թ. հունիսին գրողների համահայկական երկրորդ համաժողովի ընթացքում կընտրվի ֆոնդի հոգաբարձուների խորհուրդ, որը կտնօրինի եւ կվերահսկի այդ միջոցները։ Ֆոնդի հիմնական միջոցները կպահպանվեն հուսալի բանկերում՝ օգտագործելով միայն դրանց տոկոսները։ Նախատեսվում է ստեղծել հստակ եւ գործուն այնպիսի մեխանիզմ, որը երաշխիք կստեղծի ոչ միայն այսօրվա, այլ նաեւ ապագա գործունեության համար։

Այս մասին տեղեկանալով ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանից՝ ներկայացնենք նաեւ նրա տպավորությունը Վ. Թեքեյանի 125-ամյակի առթիվ Հալեպ կատարած այցելությունից։

Վահան Թեքեյանի 125-ամյակի առթիվ հանդիսություններ, միջոցառումներ, գիտաժողովներ տեղի ունեցան սփյուռքում եւ Հայաստանում։

Հոկտեմբերի կեսերին Հալեպի Թեքեյան մշակութային միության կազմակերպությամբ, ՀԳ միության հետ համատեղ ծրագրերով Հալեպում նշվեց Վ. Թեքեյանի 125-ամյակը։ Հայաստանից հրավիրված էին ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը եւ «Սփյուռք» գիտաուսումնական կենտրոնի տնօրեն, գրականագետ Սուրեն Դանիելյանը։ Հայ մտավորականների այցը սիրիահայ եւ լիբանանահայ համայնք ուներ երկու նպատակ՝ մասնակցել թեքեյանական օրերին եւ տեղի մտավորականության հետ քննարկել գրողների համախմբման հետ կապված որոշ հարցեր։

Տպավորություններն այնքան հարուստ էին, որ ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը մեր զրույցի ընթացքում դժվարանում էր առանձնացնել որեւէ հանդիպում։ Ընդունելությունը եղել է չափից ավելի ջերմ, սրտառուչ՝ մշակված փայլուն ծրագրով։ Այդ ջերմությունը սկսվեց հենց Հալեպի օդանավակայանում՝ կեսգիշերային հանդիպումից։ Հաջորդ օրը՝ այցելություն Հալեպի նշանավոր հնագույն բերդը, որտեղով, ասում են, անցել է նաեւ հայոց արքա Տիգրան Մեծը։

Հոբելյանական հանդիսությունը տեղի ունեցավ Հալեպի Կրթասիրաց ընդարձակ սրահում՝ շուրջ 600 մտավորականության մասնակցությամբ։ Բժիշկներ Գրիգոր Աղանյանի եւ Խաչիկ Ֆաքրիճյանի բացման խոսքից հետո ելույթ ունեցավ ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը՝ Թեքեյանի թողած գրական ժառանգության վերարժեւորման վերաբերյալ։ Ապա մենախոսությամբ հանդես եկավ բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Սուրեն Դանիելյանը։ Հանդիսությանը քնարականություն եւ ջերմություն հաղորդեց հալեպահայ շնորհալի ասմունքող Սալբի Ղարաքյանը։

Հալեպում Շահան Շահնուրի ծննդյան 100-ամյակի առթիվ կազմակերպված հանդիսության ընթացքում հրաշալի զեկուցումով հանդես եկավ Սուրեն Դանիելյանը։ Սփյուռքի առավելություններից մեկը համախմբելու զորությունն է, եւ հալեպյան մշակութային երկու ձեռնարկն էլ անցավ միակամ ու միասին լինելու ներքին տրամադրությամբ՝ ազգային համընդհանուր շահի գերադասման, վերկուսակցական սկզբունքներով։ Ներկա էին գտնվել թե ռամկավար ազատական, թե դաշնակցական, թե հնչակյան կուսակցական անդամներ, մտավորականներ։

Տպավորությունների շարքը լրացրեցին այցելությունները հալեպյան կրթարաններ, Կիլիկյան, Համազգայինի Քարեն Եփփե եւ ՀԲԸՄ Լազար Նաջարյան վարժարաններ, որոնք հիացրեցին իրենց կազմակերպվածությամբ եւ հայաշունչ մթնոլորտով։ Հայ գրողները տպավորվել էին վարժարանների սաների պատրաստվածությամբ, հայ ոգին ամրապինդ պահելու նրանց կամքով։ Կամք, որ կոփվում է նաեւ անցյալի հիշողությամբ, որ կրում է ցեղասպանության, Դեր Զորի անապատների սարսուռը վերապրողների երրորդ սերունդը։ «Արյունաշեն» ավազուտներով 400-500 կմ անցնելով, քոչվոր արաբների կացարանները ծեծելով՝ հայաստանցի մտավորականները եւս վերապրեցին 1915-ի սարսուռը։ «Ուղեկիցները պատմում էին ճանապարհին հանդիպող ամեն բնակավայրում կատարվածի մանրամասներ։ Այդ ամենն այդքան լավ իմանալով, դարձյալ սոսկալիորեն ծանր է, երբ կանգնած ես մահաբույր անապատի այդ չոր տարածություններում։ Դեր Զորում հայերի կառուցած եկեղեցին լույսի պես բացվեց աչքերիս առաջ։ Հոգեհանգստյան արարողություն կատարվեց։ Այն զգացողությունն ունեցա, որ մեր ժողովուրդն այդ ավազների մեջ, այդ հիշողությամբ եթե կարողանում է իր հիշատակի տունը կառուցել, դեռ երկար ճանապարհ ունի անցնելու եւ ի հեճուկս իր պատմական ճակատագրի, հատուցում պիտի ստանա անցյալի ու ապագայի համար»։

Հալեպում տեղի ունեցան հանդիպումներ գրողների ու գործարարների հետ, ստեղծվեց գրական հանձնախումբ, ապա՝ անմոռանալի ընդունելություն արաբական շքեղ մի ռեստորանում, որից հետո հայաստանցի հյուրերը մեկնեցին Բեյրութ։ Այստեղ հանդիպեցին լիբանանահայ գրողներին։ Ընդունելություն ունեցան Անթիլիասում, Մեծի Տանն Կիլիկիո Արամ Ա կաթողիկոսի հետ։ Վեհափառն իր գործակցությունն ու աջակցությունը հայտնեց գրողների հավաքին՝ առաջարկելով այն անցկացնել ոչ թե Քեսաբում, այլ Անթիլիասում։

Լիբանանում Հայաստանի դեսպան Արեգ Հովհաննիսյանի հետ հանդիպման ժամանակ վերջինս առաջարկեց գրողների համախմբման օրերին դեսպանատան եւ ՀԳՄ համագործակցությամբ Բեյրութում կազմակերպել գրքի ցուցահանդես-վաճառք եւ հասույթը տրամադրել հիմնադրամին։ Այցելությունները շարունակվեցին «Զարթօնք», «Ազդակ», «Արարատ» պարբերականների խմբագրություններ, ստեղծվեցին երկկողմ ջերմ հարաբերություններ։

Վահան Թեքեյանի 125-ամյակի առթիվ մեկ տարի է ՀԳՄ-ի եւ «Սիփան» հրատարակչության ջանքերով աշխատանքներ էին կատարվում հոբելյանական հրատարակության համար։

Վ. Թեքեյանի «Գաղտնի պարտէզը» հոբելյանական ժողովածուի (Լեւոն Անանյանի առաջաբանով, Երվանդ Ազատյանի, Սուրեն Դանիելյանի, Արամ Սեփեթճյանի գրախոսություններով) գինեձոնը կատարվեց Հայաստանցի հյուրերի մասնակցությամբ։

Մարաթոնյան վազք հիշեցնող այցելությունն իր դրական ազդեցություններն ունեցավ եւ սփյուռքի հայկական համայնքների, եւ հայաստանցի մտավորականների համար։ Նրանց համար դա կարոտ էր, մեզ համար՝ հավատ, վստահություն։

«Գիշերն ինքնաթիռը երբ թռավ, վերեւից նայեցի Հալեպին, ոնց որ շողշողուն լույսերի մեջ թաղված ապարանջան լիներ՝ բլուրի տափարակին փռված։ Այդ պահին ափսոսանքս մի տեսակ մեծացավ, որ Հալեպը չտեսա, ժամանակ չեղավ...

Բայց ես տեսա ամենակարեւորը, ինչ հայ գրողը կուզենար տեսնել, գտա այն, ինչ փնտրում էի։ Գտա հայի ոգին, որ տոկում է եւ չի մարում...»։

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԱՀԱԶԱՆԳ

Նկարչական ուսումնարանի շենքի ճակատագիրը դեռեւս անորոշ է

Ապագա նկարիչները շարունակում են ստեղծագործել կիսաքանդ շենքում

Փանոս Թերլեմեզյանի անվան նկարչական ուսումնարանի շենքի վթարային վիճակի մասին շատ է խոսվել ու գրվել, սակայն դրանից մինչ օրս ոչինչ չի փոխվել։ 80-ականներից սկսած շենքը վերանորոգելու սին խոստումներ են տրվել ուսումնարանի տնօրենությանը, բայց դրանք մնացել են անկատար ու շենքը հասցրել այնպիսի աղետալի վիճակի, որ այսօր արդեն անհնար է դարձել այնտեղ վերանորոգման որեւէ աշխատանք կատարելը։ Միակ ելքը շենքն ամբողջությամբ փլուզելն ու տեղում նոր շենք կառուցելն է, որի համար պահանջվում է 400 հազար դոլար։

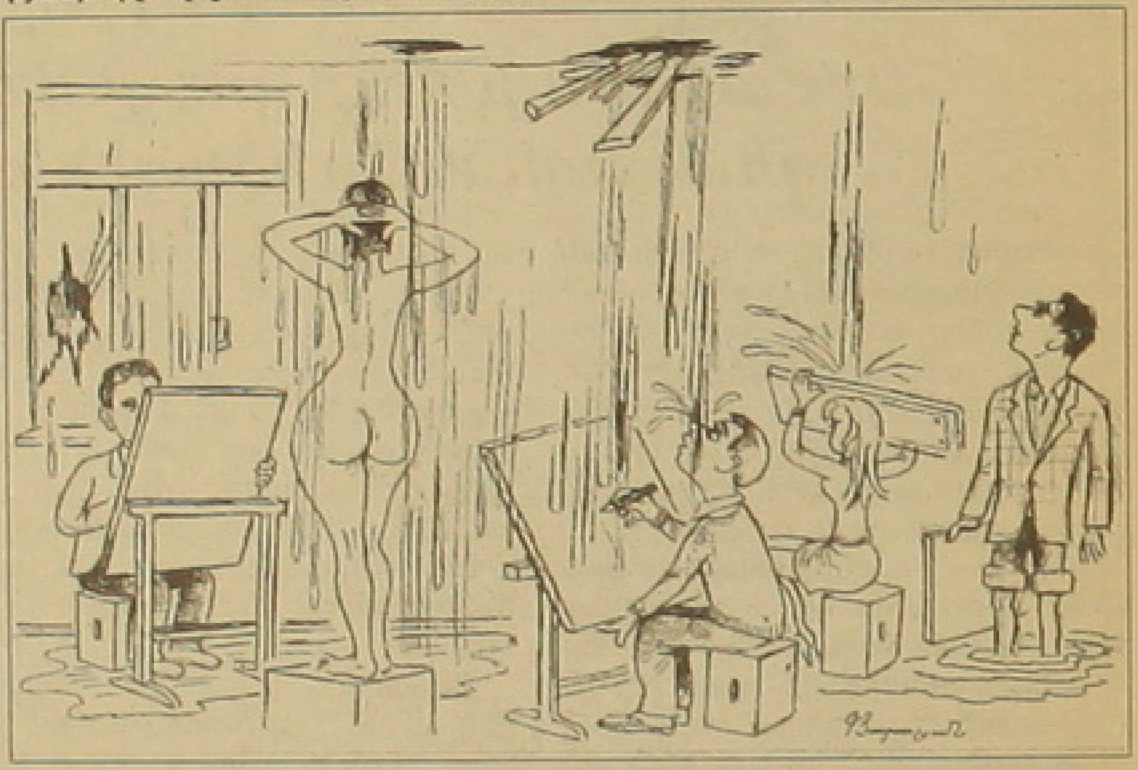

Ծաղկաձորում լրագրողներին տված ասուլիսում գիտության եւ կրթության նախարար Սերգո Երիցյանը հայտնեց, որ այս օրերին շենքի հարցը քննարկման փուլում է, կան շահագրգիռ կազմակերպություններ, որոնք պատրաստ են ֆինանսական օգնություն ցուցաբերել։ Խնդրի լուծումն արդեն վերահսկողության տակ է, դրա մասին տեղյակ են նաեւ Հանրապետության նախագահը, վարչապետը։

Քաղաքաշինության նախարարն այլ տարբերակներ է առաջարկել, սակայն պրն Երիցյանի խոսքով, նոր տարածքում շենք կառուցելու համար ավելի մեծ գումար կպահանջվի, ուստի առավել նպատակահարմար է շենքը հիմքից վերակառուցելը։

Նախատեսվում է ուսումնարանը ժամանակավորապես, մոտ 1 տարով, տեղափոխել այլ շենք՝ շինարարական աշխատանքները սկսելու համար։ Ժամկետներն, իհարկե, դեռ հստակեցված չեն, սակայն նախարարը հույս ունի, որ առաջիկա մեկ ամսում ուսումնարանի ճակատագիրը պարզ կդառնա։

Անկեղծ ասած, տնօրենն արդեն թեւաթափ է եղել ու թերահավատորեն է նայում տրված խոստումներին՝ դրանց չափից դուրս ձգձգվելու պատճառով։ Նա տեղյակ չէր կրթության եւ քաղաքաշինության նախարարների վերջին զրույցից, որի ժամանակ էլ կայացվել է, այսպես ասած, վերջնական որոշումը։ Նրա ունեցած վերջին տվյալով, քաղաքաշինության նախարարը առաջարկել է նոր հողատարածք հատկացնել ուսումնարանին, որի համար կպահանջի 800 հազար դոլար։ Թե ինչպես կլուծվեն ուսումնարանի նորակառույց շենքի ֆինանսական եւ տարածքային հարցերը, առայժմ անորոշ է...

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Անհեթեթություն է»

Երեկ «Առավոտ» թերթում անհեթեթ մի լուր էր տպագրվել այն մասին, որ Բաղրամյան փողոցում գտնվող Գրողների միության շենքը վաճառվելու է պետություններից (կամ միջազգային կառույցներից) մեկին եւ ծառայելու է որպես այդ երկրի (կառույցի) դիվանագիտական ներկայացուցչություն։ Նշված էր, որ գրողները կտեղափոխվեն ոչ այնքան նախանձելի տեղում գտնվող շենք։

ՀՀ Գրողների միությունից հայտնեցին, որ այս լուրը պարզապես անհեթեթություն է։

Տոնվեց երգչախմբի 25-ամյակը

Մարսելի «Սահակ-Մեսրոպ» երգչախումբը հիմնվել է Սրբոց Թարգմանչաց մայր եկեղեցու նախաձեռնությամբ, 1977-ին։ Դեկտեմբերի 6-ին Մարսելի Սեն Միշել եկեղեցում տեղի ունեցավ երգչախմբի հիմնադրման 25-ամյակի տոնակատարություն։

Տաղանդաշատ դիրիժոր Խաչիկ Ելմազյանի եւ իր դաշնակահարուհի տիկնոջ գլխավորությամբ երգչախումբը մինչ օրս շարունակում է ստեղծագործական լայն գործունեությունը։ Եթե այսօր երգչախումբը հասել է ճանաչման սփյուռքահայ գաղութներում, ինչպես նաեւ օտարազգի արվեստագետների ու արվեստասերների շրջանում, ապա այստեղ մեծ բաժին ունեն երգչախմբի տնօրեն խորհուրդների պատասխանատուները՝ Ժիրայր Միհրանյանը, Պետիկ Մաշոյանը, Ֆրեդի Չամանքյանը եւ ուրիշներ։

Տոնակատարության ժամանակ հնչեցին Կանաչյան-Աֆրիկյան սքանչելի «Նանորը», ինչպես նաեւ այլ գործեր։

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

ԱԶԳ Սպորտ

Աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստը Զիդանն է

Ավանդույթի համաձայն, ՖԻՖԱ-ն ազգային հավաքականների գլխավոր մարզիչների հարցման միջոցով որոշում է տարվա աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստին: 2003 թ. աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել Ֆրանսիայի հավաքականի եւ Մադրիդի «Ռեալի» կիսապաշտպան Զինեդին Զիդանը: Հարցմանը մասնակցել են 142 երկրների ազգային հավաքականների գլխավոր մարզիչները: Հարցման արդյունքներով Զիդանը վաստակել է 264 միավոր: Նա զգալիորեն առաջ է անցել իր սեւամորթ հայրենակցից՝ «Արսենալի» հարձակվող Տյերի Անրիից (186 միավոր): Լավագույն եռյակը եզրափակել է Զիդանի թիմակից բրազիլացի Ռոնալդոն (176 միավոր), որն անցյալ տարի հաղթող էր ճանաչվել նման հարցման արդյունքներով: Ի դեպ, Զիդանը 3-րդ անգամ ճանաչվեց աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ եւ այս ցուցանիշով հավասարվեց բրազիլացի Ռոնալդոյին:

Լավագույն ֆուտբոլիստի կոչման համար սահմանված հատուկ մրցանակը Զիդանին հանձնվեց Բազելի «Սենտ Յակոբ փարկ» մարզադաշտում կայացած հանդիսավոր արարողության ժամանակ, որից հետո տեղի ունեցավ բարեգործական հանդիպում: Մրցեցին «Զիդանի բարեկամներ» եւ «Ռոնալդոյի բարեկամներ» խորհրդանշական անվանումն ունեցող թիմերը: 4-3 հաշվով խաղը շահեց «Ռոնալդոյի բարեկամներ» թիմը: Հաղթողներից գոլերը խփեցին Ռոբինյոն (25, 87), Դիեգոն (27), Սավիոն (75), պարտվողներից երկու անգամ աչքի ընկավ Զիդանը (13, 42), մեկ գոլ էլ խփեց Լուիս Ֆաբիանոն: Խաղից գոյացած 600 հազար եվրոն փոխանցվեց ՄԱԿ-ի աղքատության դեմ պայքարի հիմնադրամին:

ՖԻՖԱ-ն անվանել է լավագույններին նաեւ այլ անվանակարգերում: Աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստուհի է ճանաչվել գերմանուհի Բիրգիտ Պրինցը (268 միավոր): երկրորդ տեղում է անցյալ տարվա դափնեկիր ամերիկուհի Միա Հեմը (133): Լավագույն եռյակը եզրափակել է շվեդուհի Խաննա Յունգբերգը (84): Տարվա լավագույն թիմ է ճանաչվել աշխարհի հնգակի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականը: Իսկ կանանց ֆուտբոլում ուժեղագույնն է ճանաչվել աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Գերմանիայի ընտրանին: «Ազնիվ խաղի» մրցանակին արժանացել են շոտլանդական «Սելթիկի» երկրպագուները: Տարվա ընթացքում ՖԻՖԱ-ի դասակարգման ցուցակում ամենամեծ առաջընթացն ունեցած Բահրեյնի հավաքականին հանձնվել է հասուկ մրցանակ:

Աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստը որոշվում է 1991 թ.: Ահա մրցանակի բոլոր դափնեկիրները.

1991 թ.	Լոթար Մաթեուս	Գերմանիա	«Ինտեր»
1992 թ.	Մարկո վան Բաստեն	Հոլանդիա	«Միլան»
1993 թ.	Ռոբերտո Բաջիո	Իտալիա	«Յուվենտուս»
1994 թ.	Ռոմարիո	Բրազիլիա	«Բարսելոն»
1995 թ.	Ջորջ Վեա	Լիբերիա	«Միլան»
1996 թ.	Ռոնալդո	Բրազիլիա	«Բարսելոն»
1997 թ.	Ռոնալդո	Բրազիլիա	«Ինտեր»
1998 թ.	Զինեդին Զիդան	Ֆրանսիա	«Յուվենտուս»
1999 թ.	Ռիվալդո	Բրազիլիա	«Բարսելոն»
2000 թ.	Զինեդին Զիդան	Ֆրանսիա	«Յուվենտուս»
2001 թ.	Լուիշ Ֆիգու	Պորտուգալիա	«Ռեալ»
2002 թ.	Ռոնալդո	Բրազիլիա	«Ինտեր», «Ռեալ»
2003 թ.	Զինեդին Զիդան	Ֆրանսիա	«Ռեալ»

ՎՐԱՍՏԱՆ

Մերաբ Ժորդանիային տեղափոխել են մեկուսարան

Ինչպես տեղեկացրել էինք, Թբիլիսիում ձերբակալվել էր Վրաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Մերաբ Ժորդանիան: Հայտնի են դարձել ձերբակալման դրդապատճառները: Նա մեղադրվում է քրեական օրենսգրքի 160-րդ հոդվածով՝ եկամուտների թաքցման եւ 750 հազար լարիի (մոտ 350 հազար դոլար) հասնող հարկերի չվճարման համար: Հետաքննության արդյունքում պարզվել է, որ 1992-1998 թթ. հանդիսանալով Թբիլիսիի «Դինամոյի» նախագահը, Ժորդանիան ֆուտբոլիստների վաճառքից ստացված գումարները չի մուտքագրել ակումբի հաշվապահությունում, այլ փոխանցել է շվեյցարական բանկերից մեկում իր անվամբ բացված հաշվարկային հաշվին, ինչի վկայությունն անդորրագրերում Ժորդանիայի ստորագրությունն է: «Սպարտակ-Ալանիային» Լեւան Կոբիաշվիլու եւ Գեորգի Գախոկիձեի վաճառքից համապատասխանաբար ստացվել է 100 եւ 200 հազար դոլար, իսկ Գեորգի Դեմետրաձեի եւ Կախի Կալաձեի տրանսֆերից Ժորդանիան շվեյցարական բանկ է փոխանցել համապատասխանաբար 130 եւ 300 հազար դոլար:

Ժորդանիայի ձերբակալությունը մեծ իրարանցում է առաջացրել ֆուտբոլային աշխարհում: Վրաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան դիմել է երկրի ղեկավարությանը՝ խնդրելով ազատել նախագահին: Իր հերթին ֆեդերացիայի փոխնախագահ Ալեքսանդր Չիվաձեն մամլո ասուլիս է հրավիրել, որտեղ հայտարարել է, որ Ժորդանիան բնավ էլ մտադրություն չուներ լքելու երկիրը եւ որ նա պատրաստ է համագործակցել իրավապահ մարմինների հետ, որոնք հետաքննում են Թբիլիսիի «Դինամոյում» ֆինանսական խախտումները:

Ժորդանիայի կինը՝ Մակա Ասաթիանին (անվանի ֆուտբոլիստ Կախի Ասաթիանու ավագ դուստրը) մեղադրել է իշխանություններին՝ անօրինական կարգով իր ամուսնուն ձերբակալելու համար: Նա հայտարարել է, որ Ժորդանիան օդանավակայան էր գնացել ոչ թե գաղտնի կերպով Փարիզ մեկնելու պատրվակով, այլ իր բարեկամուհուն՝ Կախա Ասաթիանու 10-ամյա թոռնուհուն Շվեյցարիա ճանապարհելու համար:

Մերաբ Ժորդանիային ձերբակալելուց եւ հարցաքննելուց հետո նրան տեղափոխել են նախնական կալանքի մեկուսարան: Ժորդանիայի կողմնակիցները փորձում են որոշակի գումարի դիմաց նրան ազատել նախնական կալանքից: Սկսվել է գումարի հավաքագրումը: Անհրաժեշտ է մոտ 120 հազար դոլար: Հայտնի է դարձել, որ այդ գումարի մի մասը հատկացնելու են ֆուտբոլիստներ Կախա Կալաձեն, Գեորգի Դեմետրաձեն եւ անվանի այլ խաղացողները:

Ուժեղագույնը Ֆրանսիայի հավաքականն է

Խորվաթիայում վերջնագիծը հատեց ծեռքի գնդակի աշխարհի կանանց առաջնությունը: Վճռորոշ խաղում ոսկե մեդալները վիճարկեցին Ֆրանսիայի եւ Հունգարիայի հավաքականները: Հիմնական ժամանակում հաղթողը չորոշվեց: Գրանցվեց ոչ-ոքի արդյունք (28-28): Լրացուցիչ ժամանակում ավելի հաջողակ գտնվեցին ֆրանսիացի մարզուհիները, որոնք հաղթեցին 4-1 հաշվով: Բրոնզե մեդալների համար մրցավեճը շահեց Կորեայի ընտրանին, որը պարտության մատնեց ուկրաինուհիներին (31-29):

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL

Ի լրումն 2003 թ. հոկտեմբերի 10-ից տրված հայտարարությունների եւ դրան հաջորդող համապատասխան երկու հայտարարություններին նոր բջջային միացումների տրամադրման վերաբերյալ, «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ-ն հրավիրում է.

1. Բոլոր ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձինք ովքեր 2003 թ. նոյեմբերի 11-ից մինչեւ դեկտեմբերի 15-ը ներկայացրել են դիմումներ բջջային պայմանագրային կապուղիներ (SIM քարտ) ձեռք բերելու համար, կարող են 2003 թ. դեկտեմբերի 16-ից սկսած դիմել «Արմենտել» ՀՁ-ի Երեւանի բաժանորդային սպասարկման բաժիններ (Վ. Սարգսյան 6 եւ Ազատություն 24\1) պայմանագրային կապուղիներ ձեռք բերելու նպատակով:

Անհրաժեշտ է ներկայացնել հետեւյալ փաստաթղթերը
- «Արմենտել» ՀՁ-ի տված դիմումի կտրոնը
- Ֆիզիկական անձինք պետք է ներկայացնեն իրենց անձնագրերը
- Կազմակերպությունների ներկայացուցիչները պետք է ներկայացնեն ընկերության պետռեգիստրի պատճեն, լիազորագիր եւ կնիք:

2. Այն ֆիզիկական անձինք, ովքեր նոյեմբերի 11-ից մինչեւ նոյեմբերի 20-ը կանխավճարային բջջային փաթեթներ (Easy card) ձեռք բերելու համար հերթագրվել են «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ-ում, Երեւանի բաժանորդների սպասարկման բաժիններում (Երեւանի 13 բաժանորդային կետեր եւ «Արմենտելի» ինտերնետային ծառայություն) կարող են 2003 թ. դեկտեմբերի 16-ից սկսած այցելել իրենց համապատասխան բաժանորդային սպասարկման կետեր, որտեղ իրենց դիմումները գրանցվել են հետեւյալ սկզբունքով.
- Դեկտեմբերի 16-ին 1-150 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 17-ին 151-300 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 18-ին 301-450 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 19-ին 451-600 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 20-ին 601-750 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 21-ին 751-900 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 22-ին 901-1050 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 23-ին 1051-1200 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 24-ին 1201-1350 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 25-ին 1351-1500 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 26-ին 1501-1650 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 27-ին 1651-1800 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 28-ին 1801-1950 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 29-ին 1951-2100 համարի կտրոնները
- Դեկտեմբերի 30-ին 2101-2250 համարի կտրոնները

Անհրաժեշտ է ներկայացնել՝
- «Արմենտել» ՀՁ-ի տված դիմումի կտրոնը
- Անձնագիր:

«Արմենտելը» կազմակերպել է վերը նշված տրամադրման ձեւը Երեւանի բոլոր 13 բաժանորդային սպասարկման կետերում ի շահ իր բաժանորդների՝ հերթերից զերծ մնալու նպատակով: Բոլոր անձինք, ովքեր ներկայացրել են դիմումներ, հրավիրվում են «Արմենտելի» բաժանորդների սպասարկման կետեր, համաձայն նշված կարգի: Ովքեր չեն կարողանա այցելել բաժանորդների սպասարկման կետեր նշված օրերին, կարող են ձեռք բերել իրենց բջջային քարտերը 30 օրվա ընթացքում: Նշված ժամանակահատվածից հետո դիմումները կհամարվեն անվավեր եւ կապուղին կտրվի այլ բաժանորդի:

Հարգելի բաժանորդներ,

2250-ից բարձր գրանցման համար ունեցող, ինչպես նաեւ նոյեմբերի 21-ից գրանցված անձանց «Արմենտելը» կհրավիրի լրացուցիչ իր հետագա հայտարարություններով:

Մարզերում դիմում ներկայացրած անձինք կտեղեկացվեն հավելյալ հայտարարություններով, ինչպես նաեւ կանխավճարային բջջային փաթեթ ստանալու համար դիմում ներկայացրած իրավաբանական անձինք կտեղեկացվեն համապատասխանաբար:

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

Երկրաշարժից 15 տարի անց ադրբեջանցիները մեղադրում են մեզ

15 տարի է անցել Սպիտակի ավերիչ երկրաշարժից: Այդ դժնդակ օրերին աշխարհի բոլոր ծայրերից շտապեցին օգնության ձեռք մեկնել [illegible] մնացածներին թե՛ սնունդով, թե՛ հագուստով [illegible]: Օգնության [illegible]: Ավելի ուշ [illegible] Ադրբեջանի զինվորական-տրանսպորտային ԻԼ-76 ինքնաթիռը, 9 հոգանոց անձնակազմով ու 63 զինվորականներով, [illegible] 77-ը զոհվեցին, միայն մեկը՝ [illegible]:

Այդ ծանր ու դժվարին օրերին [illegible] պաշտոնեց, որ այն ժամանակվա Ադրբեջանի ղեկավար Աբդուռահման Վեզիրովը որոշեց օգնության ձեռք մեկնել աղետից տուժածներին, երբ իրենց սահմաններով անցնող երկաթգծի վագոնները, որոնք հատուկ օգնության նպատակով էին ուղարկվում Հայաստան, թալանվում էին: Շատ վագոնների վրա էլ ոչ հաճելի արտահայտություններ էին գրում, որը կրկնակի ցավ էր պատճառում տուժածներին...

Վերջին ժամանակներս ինտերնետում հաճախացել են մեղադրանքները, թե ինչու հայերը օգնության եկած մյուս երկու խմբերին հուշարձան կանգնեցրին ու հարգեցին անմեղ զոհերի հիշատակը, բայց ադրբեջանական ինքնաթիռն ու նրա զոհերին մոռացան: Վերջին նմանատիպ հրապարակումը Բաքվի «Զերկալո» թերթի 2003 թ.-ի դեկտեմբերի 11-ի «Օգնություն Հայաստանին կյանքի գնով» հոդվածն էր: Ադրբեջանի փախստականների եւ կոնֆլիկտոլոգիայի դեպարտամենտի, դեմոկրատիայի եւ խաղաղության ինստիտուտի ղեկավար Արիֆ Յունուսովի հետ թերթի հարցազրույցն ամբողջությամբ անդրադարձ է այդ վթարին: Ըստ նրա, ինքնաթիռում էին եղել 68 զինվորականներ, որոնք հավաքագրվել էին Սումգայիթից, հիմնականում ադրբեջանցիներ՝ շինարարական աշխատանքներ եւ փլատակներ մաքրելու նպատակով: Նրա մի շարք հարցադրումներ հաստատում են, որ ադրբեջանցիներն իրենք էլ ուշադրության չեն արժանացրել իրենց զոհերին ու ոչ մի հուշարձան չեն կանգնեցրել, չեն հարգել նրանց հիշատակը հավուր պատշաճի: Միայն Գագարինյան կամրջի հարեւանությամբ, պուրակում տեղադրվել է մի ցուցանակ, որ այդտեղ տեղում կտեղադրվի ավիավթարի զոհերի հուշարձան, թե երբ, պրն Յունուսովն ինքն էլ չգիտի:

Ինչ վերաբերում է ավիավթարին, ապա դա մանրամասն ուսումնասիրել են իրավապահներն ու պարզել, որ մասնախմբի եղանակն է եղել վթարի պատճառը: Բայց այդ գործում կա նաեւ մի տեսակետ՝ ադրբեջանական ԻԼ-76 ինքնաթիռը Հայաստան էր գալիս ոչ թե առհասարակ տուժածներին օգնություն ցույց տալու, այլ հատուկ ուղարկվել էր Ամասիայի շրջանում ապրող ադրբեջանցիներին օգնելու:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԱԻՄ-ը զբաղեցրած տարածքից զրկվեց. իսկ ո՞վ դրան կտիրանա

Արդեն մի քանի օր ԱԻՄ-ի Շիրակի մարզային կառույցը Գյումրու քաղաքապետարանի հայցի հիման վրա դատական կարգով վտարվել է իր շուրջ 15 տարի վարձակալությամբ զբաղեցրած տարածքից: Մինչդեռ, ըստ կառույցի պատասխանատուների, այդ տարածքը նույնիսկ քաղաքապետարանին չի պատկանում, այլ «տիրազուրկ» է, ինչը հաստատելու համար իրենք եւս դիմել են դատարան: Ըստ կուսակցության ներկայացուցիչների, իրենք ժամանակին ավերակված, թալանված այդ 90 քառակուսի մետր մակերեսը անցած տարիների ընթացքում պահպանել ու տեսքի են բերել, դրա համար ծախսել բավական գումարներ, որոնց փոխհատուցման հարցը քաղաքապետարանը չի էլ ուզում քննարկել:

Բացի այն կարծիքներից, թե կատարվածը պարզ քաղաքական հաշվեհարդար է մի կուսակցության նկատմամբ եւ մեզանում քաղաքական ազատությունների, խոսքի ազատության ու այլակարծության ճնշման հերթական փորձ, ոմանք նաեւ համոզված են, որ վտարման նպատակը քաղաքի կենտրոնում գտնվող այդ տարածքը ծախելն է, ամեն ինչ վաճառելու գործընթացի շարունակությունը:

Հետաքրքրական է, որ Գյումրու նույնիսկ ընդդիմադիր քաղաքական դաշտում ԱԻՄ-ի այս վտարման հետ կապված պասիվությունը որեւէ նկատելի արձագանք չի առաջացրել: Թերեւս որպես միակ բացառություն կարելի է նշել վտարման օրերին ԱԻՄ-ականների կողքին կանգնած ԱԺՄ մարզային ղեկավար Վահան Թումասյանին: Վերջինս կարծիք է հայտնել, թե պետք է աջակցություն ցույց տային նաեւ մյուս կուսակցությունները, մասնավորապես ՀՅ դաշնակցությունը, որի կառույցների փակման դեմ ժամանակին ԱԻՄ-ը հանդես էր եկել:

Գ. Մ.

ՀՀ Կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է

ԿԲ խորհուրդը դեկտեմբերի 15-ի նիստում, որը վարում էր բանկի նախագահ Տ. Սարգսյանը, ԿԲ գործառնությունների տոկոսադրույքները թողեց անփոփոխ. կնքվող ռեպո-համաձայնագրերի տոկոսադրույքը՝ տարեկան 9 տոկոս, տրամադրվող լոմբարդային վարկերը՝ 20 տոկոս, իսկ ներգրավվող ավանդները՝ 5 տոկոս:

Կենտրոնական բանկի մամուլի ծառայությունը հրապարակում է նոյեմբերի 14-27-ն ընկած ժամանակահատվածում մակրոտնտեսական իրավիճակի ֆինանսական շուկայի միտումների նկարագիրը:

Մակրոտնտեսական իրավիճակ: Ըստ ՀՀ ԿԲ դիտարկումների, այդ շրջանում գրանցվել է 3.2% սղաճ՝ նախորդ ժամանակահատվածի 2.4% սղաճի պարագայում: Արձանագրված սղաճը պայմանավորված է եղել հիմնականում պարենային ապրանքների գների աճով:

Բյուջեի միջին օրական հարկային եկամուտները կազմել են 1 մլրդ 185 մլն դրամ, որը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աննախադեպ բարձր ցուցանիշ է:

Դրամավարկային քաղաքականություն: Նշված ժամանակահատվածում դրամական բազան նվազել է 3 մլրդ 7 մլն դրամով՝ ծրագրված 204 մլն դրամի նվազման փոխարեն: Դրամական բազայի նվազումն ուղեկցվել է ԶԱԱ-ի 553 մլն դրամ եւ ԶՆԱ-ի 2 մլրդ 454 մլն դրամ նվազմամբ՝ ծրագրված համապատասխանաբար 103 մլն դրամ եւ 101 մլն դրամ նվազումների պարագայում:

ԶԱԱ-ի նվազումը պայմանավորված է 553 մլն դրամի այլ փոխարկումներով, որը հիմնականում կառավարության կողմից արտարժույթով կատարված ծախսումների արդյունք է:

ԶՆԱ-ի նվազումը պայմանավորված է կառավարության պարտավորությունների 2 մլրդ 842 մլն դրամի նվազմամբ, 493 մլն դրամ բանկերի պարտավորությունների աճով եւ զուտ այլ ակտիվների 105 մլն դրամի նվազմամբ: Կառավարության պարտավորությունների ցուցանիշի՝ ծրագրի նկատմամբ հիմնական շեղումը պայմանավորված է եղել գանձապետական միասնական հաշվի մնացորդի 3 մլրդ 7 մլն դրամով կուտակմամբ (ծրագրված 51 մլն դրամի համեմատ): Կառավարության դեպոզիտները նվազել են 166 մլն դրամով՝ պայմանավորված Լինսի հիմնադրամի վարկային հաշվից դրամաշնորհային հաշվին գումարների փոխանցմամբ: Բանկերի պարտավորություններն աճել են 493 մլն դրամով՝ ի հաշիվ 600 մլն դրամի ավանդների զուտ մարման եւ 107 մլն դրամի հակադարձ ռեպոյի զուտ վերակնքման: Արդյունքում՝ նոյեմբերի 27-ի դրությամբ բանկերի պարտավորությունները կազմել են 6 մլրդ 664 մլն դրամ:

Նոյեմբերի 21-ին նախորդած շաբաթվա ընթացքում փողի զանգվածը (առանց կուտակված տոկոսների) նվազել է 4 մլրդ 263 մլն դրամով եւ կազմել 209 մլրդ 395 մլն դրամ: Շրջանառության մեջ եղած կանխիկը նվազել է 2 մլրդ 680 մլն դրամով, իսկ ավանդները՝ 1 մլրդ 583 մլն դրամով: Ցպահանջ արտարժութային ավանդները նվազել են 815 մլն դրամով, իսկ ցպահանջ դրամային ավանդները՝ 1 մլրդ 158 մլն դրամով: Ժամկետային արտարժութային ավանդները նվազել են 248 մլն դրամով եւ կազմել 46 մլրդ 228 մլն դրամ: Պայմանավորված վերոգրյալով՝ դրամային զանգվածը նվազել է 3 մլրդ 199 մլն դրամով եւ նոյեմբերի 21-ին կազմել 120 մլրդ 411 մլն դրամ:

Ֆինանսական շուկա: Նոյեմբերի 14-27-ն ընկած ժամանակաշրջանում թղթակցային հաշիվների միջին մակարդակը կազմել է 15,986 մլն դրամ, իսկ պարտադիր պահուստավորումը՝ 12,680 մլն դրամ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ներքին արժութային շուկայում, ՊՊ առաջնային եւ երկրորդային շուկաներում դիտվել են հետեւյալ միտումները.

Ներքին արժութային շուկա: ԿԲ կողմից վաճառվել է 232 հազ. ԱՄՆ դոլար՝ 570.70 դրամ փոխարժեքով եւ գնվել է 56 հազ. ԱՄՆ դոլար՝ 560.90 դրամ փոխարժեքով:

Միջբանկային շուկայում գործառնությունների համախառն ծավալը կազմել է 68.2 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 36.5 մլն ԱՄՆ դոլարի առք եւ 31.7 մլն ԱՄՆ դոլարի վաճառք՝ համապատասխանաբար 566.46 եւ 569.04 դրամ միջին կշռված փոխարժեքներով:

Նշված ժամանակահատվածում արտարժույթի շուկայում ձեւավորված ՀՀ դրամի փոխարժեքը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեզրկվել է 0.6%-ով՝ 563 դրամից մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց հասնելով մինչեւ 566.42 դրամի:

ՊՊ առաջնային շուկա: Տեղի է ունեցել ՊԿՊ-երի 2 թողարկում, տեղաբաշխվել են 46 եւ 51-շաբաթյա պարտատոմսեր՝ 1 մլրդ 200 մլն դրամ ընդհանուր ծավալով: 46-շաբաթյա ՊԿՊ-երի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 873 մլն դրամ (145%) եւ ձեւավորվել է 10.13% եկամտաբերություն: 51-շաբաթյա ՊԿՊ-երի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 1 մլրդ 238 մլն դրամ եւ ձեւավորվել է 10.14% եկամտաբերություն:

ՊՊ երկրորդային շուկա: Իրականացվել է 1 մլրդ 865 մլն դրամի գործարք՝ 11.61% միջին կշռված եկամտաբերությամբ: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 1 մլրդ 185 մլն դրամի գործարք՝ 11.98 %-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 680 մլն դրամի գործարք՝ 10.97 %-ով:

Միջբանկային ռեպո գործառնություններ: Միջբանկային շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը կազմել է 4 մլրդ 513 մլն դրամ՝ 7.52% միջին կշռված փոխարժեքով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 1 մլրդ 729 մլն դրամ ծավալով ռեպո գործարք՝ 7.71%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 2 մլրդ 784 մլն դրամ ծավալով գործարք՝ 7.412%-ով:

Հաջորդ երկշաբաթյա ժամանակահատվածի ծրագրավորում: Նոյեմբերի 28-ից դեկտեմբերի 11-ն ընկած ժամանակահատվածում ԿԲ ԶԱԱ-ի ցուցանիշը, ծրագրավորման համաձայն, կաճի 14 մլրդ 59 մլն դրամով: Այս երկշաբաթում արտաքին հոսքերի մասով սպասվում են ինչպես արտաքին պարտքի ստացում (21.5 մլն ԱՄՆ դոլար SAC-V-ի հերթական մասնաբաժին), այնպես էլ արտաքին պարտքի վճարում (7 մլն եվրո Եվրամիության վարկ): Վերոգրյալով պայմանավորված՝ արտաքին պարտքի հոդվածը կաճի 7 մլրդ 475 մլն դրամով: Միաժամանակ ակնկալվում է 5 մլրդ 622 մլն դրամի դրամաշնորհի ստացում (FSP եւ հոլանդական դրամաշնորհ), 129 մլն դրամի արտաքին պարտքի տոկոսագումարների վճարում: Տվյալ ժամանակահատվածում մարվելու են նախկինում կնքված 733 մլն դրամի արժութային սվոփ գործառնությունները:

Կառավարության զուտ պարտավորությունների ցուցանիշը կնվազի 8 մլրդ 982 մլն դրամով՝ պայմանավորված կենտրոնական գանձապետարանի միասնական հաշվի մնացորդի 9 մլրդ 459 մլն դրամի կուտակմամբ եւ կառավարության դեպոզիտների 477 մլն դրամով նվազմամբ: Բանկերի պարտավորությունները կաճեն 33 մլն դրամով՝ ի հաշիվ 700 մլն ավանդների զուտ ներգրավման, 733 մլն դրամի արժութային սվոփի մարման: Արդյունքում այդ ցուցանիշը ժամանակաշրջանի վերջում կկազմի 6 մլրդ 697 մլն դրամ:

Զուտ այլ ակտիվները կնվազեն 1 մլրդ 91 մլն դրամով՝ պայմանավորված հիմնականում արժութային սվոփի մարմամբ եւ ԿԲ-ի կողմից իրականացվելիք ծախսումներով:

Վերոհիշյալ փոփոխությունները կհանգեցնեն ԶՆԱ-ի 10 մլրդ 40 մլն դրամով նվազման:

Երկշաբաթվա ընթացքում փողի բազան կաճի 4 մլրդ 19 մլն դրամով եւ կկազմի 106 մլրդ 389 մլն դրամ:

Հաշվի առնելով անցած ժամանակահատվածի մակրոտնտեսական ցուցանիշների, ֆինանսական շուկաներում առկա միտումների, ինչպես նաեւ գալիք երկշաբաթվա համար նախատեսված ֆինանսական հոսքերի, հարկաբյուջետային ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը, նկատի ունենալով, որ փողի բազայի տարեվերջին 111 մլրդ դրամ մակարդակի ձեւակերպման վերաբերյալ ԿԲ սկզբնական գնահատականներն առավել իրատեսական են (ճշգրտված ծրագրով այն տարեվերջին պետք է հասներ 118 մլրդ դրամի), առկա դրամավարկային քաղաքականության սուղ գործիքակազմի պայմաններում ԿԲ խորհուրդը քննարկեց առաջիկա երկշաբաթում սվոփ գործիքը վերակնքելու խնդիրը: Միաժամանակ քննարկվեց նաեւ սպասվող արտաքին ֆինանսական հոսքերի չստացման դեպքում հնարավոր տնտեսական հետեւանքները, հատկապես կառավարության գանձապետական միասնական հաշվի մնացորդի խնդիրը եւ այդ պարագայում ֆինանսական շուկաների հնարավոր զարգացումներն ու ԿԲ-ի միջամտության նպատակահարմարությունը: Արդյունքում որոշվեց ֆինանսական շուկաներում ԿԲ գործառնությունների տոկոսադրույքները թողնել անփոփոխ:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 17.12.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	566.12	560.50	571.80
EUR	1	եվրո	698.54	694.30	702.70
RUR	1	ռուս. ռուբլի	19.32	18.20	20.50

28.11.2003

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Դրամավարկային տեղեկատու

Դեկտեմբերի 5-11-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան նվազել է 861 մլն դրամով եւ դեկտեմբերի 11-ին կազմել 103 մլրդ 702 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվներն (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) աճել են 330 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվները նվազել են 1 մլրդ 191 մլն դրամով:

Նոյեմբերի 30-ից դեկտեմբերի 5-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածն աճել է 5 մլրդ 24 մլն դրամով եւ դեկտեմբերի 5-ին կազմել 215 մլրդ 460 մլն դրամ (ընդգրկված են 20 բանկերի ցուցանիշները): Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել է 2 մլրդ 681 մլն դրամով եւ կազմել 83 մլրդ 331 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդներն աճել են 64 մլն դրամով եւ կազմել 26 մլրդ 888 մլն դրամ: Ժամկետային, խնայողական եւ արտարժութային ավանդներն աճել են 2 մլրդ 280 մլն դրամով եւ կազմել 105 մլրդ 241 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդներն աճել են 2 մլրդ 265 մլն դրամով եւ կազմել 105 մլրդ 241 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 46 մլրդ 13 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել են 2 մլրդ 175 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 47 մլրդ 64 մլն դրամ (աճը՝ 90 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Դեկտեմբերի 5-11-ն ընկած ժամանակահատվածում տեղաբաշխվել է 600 մլն դրամի 45-շաբաթյա ՊՊ՝ 10.0000 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Նշված ժամանակահատվածում ԿԲ-ը իրականացրել է 1 մլն 300 հազ. ԱՄՆ դոլարի արժութային սվոփ՝ 7.83 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Շաբաթվա ընթացքում ԿԲ-ը ներգրավել է 2 մլրդ 550 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 5 տոկոս տոկոսադրույքով, եւ մարել 500 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 5 տոկոս տոկոսադրույքով:

Արտարժույթի շուկա

Դեկտեմբերի 5-11-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամն արժեզրկվել է 0.24 տոկոսով՝ 566.33 դրամից հասնելով 567.71 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 39,446 հազ. ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 567.54 դրամ:

Շաբաթվա ընթացքում ԿԲ-ը գնել է 2 մլն ՌԴ ռուբլի՝ 19.29 դրամ փոխարժեքով:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն. Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 16. 12. 2003 Գինը՝ 100 դրամ